

Remissammanställning för

Handdiskmedel

Version 6.0

Svanmärkta Handdiskmedel - Remissammanställning

025/6.0, 2018-03-14

1	Sammanfattning	1
2	Om remissen	1
3	Sammanställning av inkomna svar	2
4	Kommentarer till kriterierna, i detalj	4
4.1	Generella kommentarer	4
4.2	Kommentarer till de individuella kraven	10
4.2.1	Krav	10
4.2.2	Hållbara råvaror	12
4.2.3	Krav på ingående ämnen	20
4.2.4	Dosering, ekotoxicitet och bionedbrytbarhet	27
4.2.5	Effektivitet	28
4.2.6	Förpackningar	29
4.2.7	Kvalitets- och myndighetskrav	44
4.2.8	Bilagorna	45
5	Kommentarer till bakgrunden, i detalj	48
6	Diskussion och slutsatser	49

1 Sammanfattning

Remiss på kriterier till handdiskmedel utfördes i alla nordiska länderna under perioden 2 oktober till 1 december 2017. Det organiserades ett nordiskt remiss-webinar i november där olika intressenter deltog. Det kom svar från 27 remissinstanser.

De områden som hade lyfts fram som de största ändringarna jämfört med generation 5 var också de som fick flest remisskommentarer. Mest kommenterades alltså följande krav:

- Nytt upplysningskrav på hållbara förnybara råvaror (O3)
- Nytt krav på hållbart producerad palmolja (O4)
- Förbud mot sensibiliserande konserveringsmedel (O5)
- Nya krav på förpackningar som främjar cirkulär ekonomi (O14-O15)

Kommentarerna på krav O3-O4 om förnybara råvaror och palmolja kretsar främst kring att det tar tid att implementera sådana krav, att producenterna inte gärna vill uppge vilka leverantörer de har för sina förnybara råvaror samt kritik mot hur Nordisk Miljömärkningskrav föreslår att RSPO:s certifiering ska användas. Det inkom även positiva kommentarer kring kraven och det finns även intressenter som vill att Nordisk Miljömärkning borde sätta strängare krav till förnybara råvaror.

Kommentarerna rörande O5 rör främst att det skärpta kravet på sensibiliserande ämnen minskar utbudet av vilka konserveringsmedel som kan användas i produkterna, vilket är svårt för branschen. Miljöorganisationerna tycker dock att det här kravet går i rätt riktning.

Kraven om förpacknings återvinning har kommenterats mycket. Kommentarerna handlar främst om etiketternas material samt om huruvida det är möjligt att ställa krav som begränsar möjligheten att använda olika material i kapsyl och flaska.

Några krav blev justerade efter remissen baserade på inkomna remisskommentarer. Till exempel justerades krav O6 om ämnen som inte får ingå gällande skrivningarna om fosfor och mikroplaster. Kravet om konserveringsmedel (O8) har skrivits om så att Challengetest inte längre krävs. Kravet om återvinningsdesign har också ändrats efter remiss. Efter remiss har ett nytt krav införts gällande återvinningsdesign för förpackningar i form av påsar/pouches (O15).

2 Om remissen

Remissen gäller handdiskmedel och genomfördes under perioden 2 oktober 2017 till 1 december 2017. Under remissperioden organiserades det ett nordiskt remiss-webinar för att presentera och diskutera kriterieförslaget. På remiss-webinaret deltog olika intressenter, men framförallt licensinnehavare.

I denna sammanställning är alla kommentarer insamlade och besvarade av Nordisk Miljömärkning. Syftet är, förutom att samla in alla kommentarer, att visa hur externa synpunkter har påverkat kraven. Nordisk Miljömärkning är tacksam för alla svar som hjälper oss i vår utveckling och hjälper oss att se till att arbetet med kriterierna följer standarden ISO 14024.

Vid remissen önskades det speciellt svar på följande viktiga förändringar jämfört med generation 5:

- Nytt upplysningskrav på hållbara förnybara råvaror (O3)
- Nytt krav på hållbart producerad palmolja (O4)
- Förbud mot sensibiliserande konserveringsmedel (O5)
- Nya krav på förpackningar som främjar cirkulär ekonomi (O14-O15)

3 Sammanställning av inkomna svar

Totalt svarade 27 remissinstanser. Av dessa godkände 3 förslaget, 3 motsatte sig förslaget och 21 tog inte ställning men 15 av dem lämnade kommentarer.

Tabell 1: Sammanställning av svaren. Kolumnerna visar: A. Bara kommentarer, B. stöder förslaget, C. Stöder förslaget med kommentarer, D. Avstår från yttrande och E. Förförkastar förslaget med motivering.

Land	A. Bara kommentarer.	B. Stöder förslaget.	C. Stöder förslaget med kommentarer.	D. Avstår från yttrande.	E. Förförkastar förslaget med motivering.	Totalt
Danmark	3		1	1		5
Sverige	7		2	3	3	15
Finland	4			1		5
Norge	1			1		2
Island						0
Totalt	15		3	6	3	27

Tabell 2: Danska remissvar

Remiss-instans	A. Bara kommentarer.	B. Stöder förslaget.	C. Stöder förslaget med kommentarer.	D. Avstår från yttrande.	E. Förförkastar förslaget med motivering.
VKH			X		
Forbrugerombudsmannen				X	
Suztain A/S	X				
Novozymes	X				
Miljøstyrelsen	X				
Σ Danska svar:	3		1	1	

Tabell 3: Svenska remissvar

Remiss-instans	A. Bara kommentarer.	B. Stöder förslaget.	C. Stöder förslaget med kommentarer.	D. Avstår från yttrande.	E. Förförkastar förslaget med motivering.
Svenskt Vatten			X		
SKL				X	
pKS Earth Adaption AB	X				
Naturskyddsföreningen	X				
KOHF – Kosmetik och hygienföretagen					X
Kommerskollegium					X
Kemikalieinspektionen			X		
FTI	X				
Folkhälsomyndigheten				X	
Akzo Nobel	X				
Diversey SE	X				
Cleano Production	X				
Emballator	X				
Boverket				X	
IIH					X
Σ Svenska svar:	7		2	3	3

Tabell 4: Finska remissvar

Remiss-instans	A. Bara kommentarer.	B. Stöder förslaget.	C. Stöder förslaget med kommentarer.	D. Avstår från yttrande.	E. Förförkastar förslaget med motivering.
Diversey Oy	X				
Teknokemian Yhdistys Ry - The Finnish Cosmetic, Toiletry and Detergent Association	X				
Tukes				X	
KiiltoClean Oy	X				
Thor	X				
Σ Finska svar:	4			1	

Tabell 5: Norska remissvar

Remiss-instans	A. Bara kommentarer.	B. Stöder förslaget.	C. Stöder förslaget med kommentarer.	D. Avstår från yttrande.	E. Förförkastar förslaget med motivering.
Havforskningsinstitutet				X	
Orkla Home and Personal Care	X				
Σ Norska svar:	1			1	

4 Kommentarer till kriterierna, i detalj

De enskilda kommentarerna från remissinstanser samlas och grupperas i detta avsnitt och följer siffrorna på kraven i remissutkastet till kriterier. En del remissinstanser har kommenterat flera områden i remissutkastet och kommentarerna är sedan indelade efter tema. Nordisk Miljömärkning har gett svar på remisskommentarerna och det har gjorts gemensamt om det finns flera rådgivande organ som har kommenterat på samma tema.

Mest kommenterades krav på förnybara råvaror och palmolja (O3-O4), klassificering av ingående ämnen (O5) samt återvinningsdesign (O14). Kommentarererna kring förnybara råvaror handlar dels om producenternas oro för att det ska bli en stor belastning att dokumentera kraven, dels om att det finns kritik mot användande av palmolja.

Under krav O5 handlar de flesta kommentarerna om att det skärpta kravet innebär en begränsning av konserveringsmedel som gör det problematiskt för producenterna. Kommentarererna på återvinningsdesign har lett till en del justeringar av kravtexten samt att ett nytt krav om återvinningsdesign för påsar/pouches har tagits fram.

4.1 Generella kommentarer

Kemikalieinspektionen

Kemikalieinspektionen tillstyrker förslaget med följande kommentarer:

- Definitionen av mikroplaster behöver förtydligas när det gäller vad som ska anses vara en plastpartikel.
- Hänvisningen till OECD 301 A-F är inte tillämplig för mikroplaster och behöver tas bort.

Kemikalieinspektionen är övergripande positiv till de förslag till ändrade kriterier som Svanen redovisar. Nedan redovisar vi några detaljsynpunkter.

Nordisk Miljömärknings kommentar

Nordisk Miljömärkning tackar för era kommentarer. Se mer detaljerade kommentarer under O6 gällande mikroplaster.

Naturskyddsföreningen

Naturskyddsföreningen har tagit del av förslaget till reviderade kriterier för ”Svanenmärkning av Handdiskmedel” och ”Svanenmärkning av Rengöringsmedel”. Naturskyddsföreningen anser att miljömärkning är ett viktigt instrument i omställningen till ett mer hållbart samhälle. I brist på tillräckligt restriktiv lagstiftning spelar miljömärkningen en viktig roll i utfasningen av miljö- och hälsofarliga ämnen och omställningen till produkter med mindre klimatbelastning. De reviderade kriterierna för ”Handdiskmedel” och ”Rengöringsmedel” är i huvudsak bra och Naturskyddsföreningen anser att de omfattar och reglerar de flesta kända problemområdena inom berörda produktkategorier. På några punkter menar vi dock att det är både relevant och möjligt att ytterligare skärpa kriterierna.

Nordisk Miljömärknings kommentar

Nordisk Miljömärkning tackar för era kommentarer. Se mer detaljerade kommentarer under respektive krav där ni lämnat kommentarer.

Svenskt Vatten

Vi tycker båda kriterierna – 025 Handdiskmedel och 026 Rengöringsmedel – är bra utformade.

Det är bra att Svanen exempelvis skärpt kraven vad gäller produktionen av palmolja och förbud mot allergena konserveringsmedel i båda produktgrupperna. Och att de båda nya miljökrakterna för 025 Handdiskmedel och 026 Rengöringsmedel kräver att alla tensider måste vara anaerobt nedbrytbara (gällde redan tidigare kriterieversioner).

Nordisk Miljömärknings kommentar

Nordisk Miljömärkning tackar för era kommentarer. Se vidare mer detaljerade svar under krav respektive krav.

pSk earth adaption AB

Mängden handdiskmedel som förbrukas enbart i Sverige är 15.685 ton varje år enligt kemikalieinspektionen (2015). Innehållet i dessa produkter har därför en stor påverkan på miljön både vid tillverkning och användning. En Svanenmärkt produkt skall utmärka sig genom att vara bland de bästa inom hållbarhet och hälsa. Dessutom är handdiskmedel en produkt som genom sin funktionalitet har en möjlighet att inte negativt påverka den biologiska mångfalden, klimatet, miljön, hälsa och hud.

Våra två huvudsakliga invändningar mot det nu föreslagna kriteriedokumentet är dels användningen av palmoljan samt dels effektivitetstestmetoden. Vi föreslår att Svanen kriterierna minst borde följa Europeiska kommissionens och parlamentets förslag inom biobränsleområdet, om att kraftigt minska utsläppen av växthusgaser samt att utfasa användning av palmoljan innan 2020. Vi anser även att det behövs införa en konsument relevant effektivitetstest för att möjliggöra handdiskmedel som inte negativt påverkar den biologiska mångfalden, klimatet, hälsan och huden. Ett arbete som idag pågår med Vinnova finansiering inom tvätt- och diskmedel.

Nordisk Miljömärknings kommentar

Nordisk Miljömärkning tackar för era kommentarer, se fortsättningen av kommentarerna uppdelade under O4 respektive O13.

pSk earth adaption AB

Synpunkter på remissförslaget i punktform

- Sätta ett tidscenario för utfasning av palmoljebaserade komponenter och andra komponenter som negativt påverkar miljön och hälsan.
- Palmolja fasas ut i samma takt som är föreslagit för biobränslen (2020).
- Inga fossilbaserade råvaror.
- Ta fram en oberoende litteraturutredning omkring handdiskmedlens hudkompatibilitet.
- Utreda möjlighet med konsumentrelevanta metoder för att evaluera effektiviteten för handdiskmedel.
- Effektivitetstest - införa konsument relevant evaluering så snart möjligt efter den föreslagna utredningen, sätta en tidsplan.
- Komponenter utan direkt funktion fasas ut.
- Språk modifiering - språket i förslaget varierar mellan olika språk och en del felstavningar och felaktigheter. Om så önskas kan vi göra en korrigerings då vi har

både svensk, engelsk och dansk språkkunskap samt många års erfarenhet inom kemisk-tekniska produkter.

Nordisk Miljömärknings kommentar

Nordisk Miljömärkning tackar för era kommentarer. Se vidare mer detaljerade svar under respektive krav.

KoHF – Kosmetik- och hygienföretagen

KoHF does not support the criteria proposals for hand dish wash liquid and all-purpose cleaners. We believe that the proposed changes make it very difficult to put products on the market that fulfills the demands for quality and functionality. Our answer is common for both hand dish wash liquid and cleaning products.

The Nordic Ecolabelling

The Nordic Ecolabelling appreciates your comments. The Nordic Ecolabelling have made the requirements more stringent in this generation of the criteria, the main changes have however not been on performance tests but rather on the ingoing substances. Your more detailed comments have been placed further down in the document under each requirement.

IIH

Sammanfattningsvis avstyrker vi förslagen till reviderade kriterier för rengöringsmedel och handdiskmedel och menar att de måste omarbetas.

Uppdatering av säkerhetsdatablad

Från Svanens sida förekommer det att man begär att säkerhetsdatablad ska uppdateras med en viss frekvens, vilket inte är i linje med gällande lagstiftning. Ett sådant krav innebär en orimligt tung administration för företagen, som ofta har hundratals produkter i sitt sortiment. Kravet är dessutom meningslöst om handläggare inte har kompetens att upptäcka brister och felaktigheter i säkerhetsdatablad. Ett praktexempel på detta är Aksab Kemi AB (med ett stort antal Svanen-märkta produkter) som stämts i Patent- och marknadsdomstolen enligt lagstridighetsprincipen p.g.a. sina felaktiga säkerhetsdatablad.

Kriteriedokumentens giltighetstid

IIH anser att det är viktigt med långa giltighetstider för Svanens kriteriedokument. Tidig information om nya kriterier är också mycket viktig. Detta eftersom den administration som krävs för att svara upp emot kraven, dokumentera, inhämta intyg från råvaruleverantörer etc. är så krävande och tidsödande.

Licenskostnad/"Mängdrabatt"

Inom vissa produktområden tillämpar Svanen "mängdrabatt" på licensansökningar. Detta är en modell som får till konsekvens att små företag med något fåtal produkter betalar lika mycket som företag som anmäler flera produkter. Den ordningen leder till att företag söker sig till Bra Miljöval i st.f. till Svanen.

Intyg från råvaruleverantörer

IIH har i många år påtalat det administrativa problemet med krav på intyg från råvaruleverantörer och redan för många år sedan har IIH informerats om att Svanen bygger en databas för att underlätta administrationen kring råvaruintygen. Vi har nyligen informerats om att databasen nu är på gång, men ännu inte fått klartecken

på att den är i praktiskt bruk. Vi påminner därför igenom om detta problem och det administrativt betungande arbete råvaruintygen innebär för berörda företag.

Miljömärkningskriteriernas fokus

IIH kan konstatera att Svanens kriterier nuförtiden fokuserar på arbetsmiljö samtidigt som det kan ifrågasättas om miljömärkningen alls har någon positiv effekt på miljön. Flera av de problem vi påtalat riskerar att leda till att Svanen underminerar sitt eget varumärke.

Svanens arbetsformer

IIH ser också problem i Svanens nuvarande arbetsformer i samband med kriterierevidering. Vi föreslår att branschen i ett tidigare skede involveras i arbetet – detta för att undvika att remissförslag innehåller krav som innebär betydande problem för branschen. Den nuvarande situationen innebär att arbetet för berörda företag och för oss som branschorganisation blir tungt, när vi kommer in och ska ge synpunkter först när kraven formulerats i en remiss. För företagen krävs ett betydande arbete med att bedöma och beräkna konsekvenserna av förändringar som förts in i remissförslag. Därför föreslår vi att Svanen i ett tidigt skede arrangerar någon form av kriteriemöte/workshop, utan att för den skull behöva gå tillbaka till den modell som gällde långt tillbaka i tiden då expertgrupper arbetade med kriterierna. Företagen konstaterar att nuvarande arbetssätt drar stora resurser, som bättre skulle kunna användas t.ex. i syfte att uppnå resultat som innebär större miljöförbättringar. Frågan är om det inte rent av behövs ett helt nytt ”grepp” istället för att fortsätta i samma hjulspår där kriterierna hela tiden ”skruvas åt”

Nordisk Miljömärknings kommentar

Nordisk Miljömärkning tackar för era kommentarer. Se vidare mer detaljerade svar under krav O6. När det gäller säkerhetsdatablad så används de vid handläggning av licensansökan för den specifika produkt som ansökan gäller. Säkerhetsdatabladet ska vara uppdaterat enligt gällande Europeisk lagstiftning vid ansökningstillfället. Övergångstiden för Nordisk Miljömärkning är minst ett år från att nya reviderade kriterier beslutas tills att de föregående slutar gälla. För detta dokument kommer övergångstiden att vara 18 månader och Nordisk Miljömärkning hoppas att det kommer att fungera för producenterna.

Kommentaren om avgifterna och en eventuell ”mängdrabatt” tolkar vi som att det handlar om när företag fått rabatt på ansökningsavgiften, vilket har getts i vissa fall då ett företag samtidigt ansökt om licens för produkter inom angränsande produktgrupper. Denna rabatt har getts eftersom det då innebär mindre utgifter i samband med handläggning såsom exempelvis att endast ett kontrollbesök har behövts göras som täcker flera licenser. Licensavgiften rabatteras dock inte. Nordisk Miljömärkning förstår att det kan vara svårt och tidskrävande att samla in råvaruintyg från råvaruleverantörer, men att Nordisk Miljömärkning fortsatt ser det som ett relevant sätt att dokumentera vad respektive råvara innehåller. Kemtekniska databasen har startats upp och ett arbete har påbörjats med att fylla den med data. Nordisk Miljömärkning tror därför att detta kommer att underlätta för råvaruleverantörer samt producenter av de Svanenmärkta produkterna. Nordisk Miljömärkning har fortsatt fokus på miljöaspekterna gällande de Svanenmärkta produkterna, men ser också behov av att inkludera krav på hälsa där det är relevant att göra det för att säkra att produkterna inte påverkar användaren mer än nödvändigt.

Nordisk Miljömärkning har under denna revision inkluderat producenter och råvarutillverkare vid flertal tillfällen för att insamla underlag, tex vid insamling av information om förnybara råvaror, förpackningar och parfymer. I andra produktgrupper har Nordisk Miljömärkning valt att kalla till stora möten med många producenter på en gång, men då har det varit svårt för respektive företag att delge sina kommentarer i samma rum som sina konkurrenter så Nordisk Miljömärkning väljer nu oftast att kontakta företagen ett i taget för att få in värdefull input. I denna revision har inte fokus varit på att "skruva" på gränserna utan fokus har varit på råvaror och förpackningskravens nya utformningar, så Nordisk Miljömärkning har på så sätt utvecklat kriterierna på ett nytt sätt i denna revidering.

Kommerskollegium

Kommerskollegium bedömer att det remitterade förslaget om reviderade kriterier för Svanenmärkning av handdiskmedel omfattas av anmälningsplikt enligt direktiv (EU) 2015/1535 om ett informationsförfarande beträffande tekniska föreskrifter och beträffande föreskrifter för informationssamhällets tjänster (anmälningsdirektivet) om Svanenmärkningen av handdiskmedel har en faktiskt bindande effekt på den berörda marknaden. Vidare bedömer kollegiet att kriterierna inte behöver anmälas enligt direktiv 2006/123/EG om tjänster på den inre marknaden.

Kommerskollegiums uppdrag

Kommerskollegium ansvarar för frågor som rör utrikeshandel, EU:s inre marknad och handelspolitik. Kommerskollegiums uppdrag är att verka för frihandel. Det innebär att vi verkar för fri rörlighet på den inre marknaden och för liberaliseringar av handeln mellan EU och omvärlden samt globalt.

Anmälan av tekniska föreskrifter

Enligt artikel 5.1 i anmälningsdirektivet ska EU:s medlemsländer anmäla förslag till nya eller förändrade tekniska regler om varor till Europeiska kommissionen (kommissionen). Kollegiet har tidigare utrett frågan om kriterier för Svanenmärkning kan utgöra anmälningspliktiga tekniska regler.¹ I utredningen konstateras att Svanenkriterierna, som statliga frivilliga märkningskrav, kan innehålla faktiskt tvingande tekniska föreskrifter och att de därför bör anmälas till kommissionen. Vidare har kollegiet tidigare funnit att Svanenmärkning av hygienprodukter², kosmetika³, städtjänster⁴, rengöringsmedel för livsmedelsindustrin⁵, fasta bränslen⁶, babyprodukter med textilier⁷, flytande och gasformiga bränslen⁸ och reoveringprojekt⁹ omfattas av anmälningsplikt.

Vad gäller de remitterade kriterierna för Svanenmärkning av handdiskmedel finns flera produktkrav som en licensinnehavare måste uppfylla för att få använda varumärket Svanen i sin marknadsföring. Som exempel kan nämnas kraven hållbart producerad palmolja (04) och förpackningsmaterial och mängd förpackning som främjar cirkulär ekonomi (014–015). Krav på varors egenskaper utgör tekniska specifikationer enligt anmälningsdirektivet vilka kan aktualisera anmälningsplikt.¹⁰ Anmälningsplikt enligt anmälningsdirektivet gäller inte enbart för rättsligt tvingande krav vid saluföring av en vara, utan även faktiskt tvingande krav faller inom definitionen. Krav kan vara faktiskt tvingande om de på olika sätt påverkar näringsidkares och konsumenters handlande genom att de uppfattas som bindande och därmed får verkan enligt sitt innehåll.¹¹ Kollegiet bedömer att förslaget omfattas av anmälningsplikt enligt anmälningsdirektivet om Svanenmärkning av handdiskmedel genom åren har blivit så etablerad och efterfrågad på den berörda marknaden att man som tjänsteleverantör måste kunna erbjuda märkningen för att

komma in på marknaden. Denna fråga är Miljömärkning Sverige AB bättre lämpad att avgöra. Om Miljömärkning Sverige AB bedömer att så är fallet, rekommenderar kollegiet att en anmälan görs innan de remitterade kriterierna träder ikraft. Kommerskollegium bistår gärna med information och tips om hanteringen av anmälningar enligt anmälningsdirektivet.

Anmälan av nya krav på tjänsteverksamhet

Enligt tjänstedirektivet¹² är Sverige skyldigt att anmäla nya eller förändrade krav på tjänsteverksamhet till kommissionen. I remissen ställs ett antal krav för att erhålla Svanenmärkning för handdiskmedel. Vissa av dessa krav rör hur diskmedlet ska testas av laboratorier. Deras verksamhet utgör en tjänsteverksamhet som omfattas av tjänstedirektivet, vilket aktualiserar frågan om anmälningsplikt.

Enligt kollegiets uppfattning kan den typ av statlig¹³ certifiering som Svanenmärkningen utgör anses vara ett krav i tjänstedirektivets mening. Definitionen av krav är bred och omfattar inte bara bindande lagstiftningsåtgärder.¹⁴ Anmälningsplikten förutsätter emellertid att tjänsteleverantören *måste* uppfylla det aktuella kravet för att få tillträde till, eller utöva, tjänsteverksamheten. Därav följer att krav som är frivilliga i regel inte omfattas av anmälningsplikten. Även om de aktuella kriterierna till sin effekt skulle bli bindande på grund av Svanenmärkningens ställning på marknaden för handdiskmedel, behövs dock ingen anmälan enligt tjänstedirektivet eftersom de då bör anmälas enligt anmälningsdirektivet¹⁵ för tekniska regler.¹⁶

¹ Kommerskollegium, dnr 2015/00018.

² Kommerskollegium, dnr 2015/02131.

³ Kommerskollegium, dnr 2016/00105.

⁴ Kommerskollegium, dnr 2016/00405.

⁵ Kommerskollegium, dnr 2016/01001.

⁶ Kommerskollegium, dnr 2016/01576.

⁷ Kommerskollegium, dnr 2016/01979.

⁸ Kommerskollegium, dnr 2017/00247.

⁹ Kommerskollegium, dnr 2017/00647.

¹⁰ Artikel 1.1 c.

¹¹ Jfr EU-domstolens resonemang i mål 249/81, *kommissionen mot Irland (Buy Irish)*, punkterna 28-30.

¹² Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/123/EG om tjänster på den inre marknaden, artiklarna 15.7 och 39.5

¹³ Det är Nordiska miljömärkningsnämnden, ett organ som inrättades av de nordiska konsumentministrarna (men som nu styrs av Nordiska ministerrådet för miljö) som fastställer de produktspecifika kriterierna för Svanenmärkning. Nämnden fattar beslut efter förslag som de nationella miljömärkningsorganisationerna förbereder genom samarbete i den samnordiska föreningen Nordisk miljömärkning

¹⁴ Begreppet "krav" omfattar enligt tjänstedirektivets artikel 4.7 varje "skyldighet, förbud, villkor eller begränsning som föreskrivs i medlemsstaternas lagar eller andra författningar eller som följer av rättspraxis, administrativt förfarande, regler från yrkesorganisationer eller kollektiva regler som yrkessammanslutningar eller andra branschorganisationer har antagit som ett led i utövandet av sitt rättsliga oberoende".

¹⁵ Direktiv (EU) 2015/1535 om ett informationsförfarande beträffande tekniska föreskrifter och beträffande föreskrifter för informationssamhällets tjänster

¹⁶ Artikel 15.7 i tjänstedirektivet.

Nordisk Miljömärknings kommentar

Nordisk Miljömärkning tackar för remissvaret. Vi har noterat kommentarerna men då de inte specifikt handlar om innehållet i förslaget till reviderade kriterier för

Svanenmärkta handdiskmedel väljer Nordisk Miljömärkning att inte svara i denna remissammanställning.

4.2 Kommentarer till de individuella kraven

4.2.1 Krav kapitel 1

Definition av ingående ämnen

Novozymes

PART 1: General requirements / definitions

We welcome that the definition section is very clear on what is considered ingoing substances and what is considered impurities. We also appreciate that there is a lower limit for when impurities are relevant for the evaluation.

This is in stark contrast to the EU flower criteria where some impurities now have no limit. This means, if taken literally, that pure drinking water cannot get the EU flower label for detergents as it contains traces of phosphates.

We do have one comment. We believe that the important part for an ecolabelled detergent must be to evaluate the impurities left in detergent above 0,01% and that this in itself gives sufficient protection from unwanted impurities. It seems redundant to also set a limit for the raw materials. And since some raw materials make up a majority of the detergent, while others are present at very low concentrations, it means that raw materials in low concentration are in effect judged more harshly than raw materials in high concentration; with no added protection from unwanted impurities in the detergent.

Regardless, there appears to be an error in the document. The requirement is stated as "*Impurities in the raw materials exceeding concentrations of 1,0 %*" however, the number in the explanatory parenthesis following it, reads "($\geq 0,1000$ w-%, ≥ 1000 mg/kg)"

Our proposal:

Delete: ~~• Impurities in the raw materials exceeding concentrations of 1,0 % ($\geq 0,1000$ w-%, ≥ 1000 mg/kg) are always regarded as ingoing substances, regardless of the concentration in the Nordic Swan Ecolabelled product.~~

...or at the very least correct the explanatory parenthesis to match the proposed requirement: "($\geq 1,0000$ w-%, ≥ 10000 mg/kg)"

Please note that the explanatory parenthesis is also incorrect in Appendix 2 and Appendix 3.

The Nordic Ecolabelling

The Nordic Ecolabelling appreciates your comments and will correct this in the final criteria document.

O1 Beskrivning av produkten

Inga kommentarer på detta krav.

O2 Klassificering av produkt

Novozymes

Proposed text:

CLP Regulation 1272/2008		
Classification	Hazard Class and Category Code	Hazard statement
Respiratory or skin sensitisation	Resp. Sens. 1, 1A or 1B Skin Sens. 1, 1A or 1B or products labelled with EUH208: "Contains (name of sensitising substance). May cause an allergic reaction."	H334 H317

As stated above under Cleaning agents, we believe that the requirement for classification of the final product should not contain elements which are not actual classification. The EUH208 phrase is NOT a classification, but a labelling requirement. For more argumentation see above.

That said, the requirement in hand dish wash detergent will not impact enzymes, as the safety limit we have set in Exposure Scenarios for enzymes in hand dishwash detergent is 0,015% as active enzyme protein, much lower than the 0,1% that triggers the EUH208.

We do however feel that the principle should still be: O2 is for classification of the final product – additional requirements apart from classification should be placed in other separate criteria:

Our proposal:

CLP Regulation 1272/2008		
Classification	Hazard Class and Category Code	Hazard statement
Respiratory or skin sensitisation	Resp. Sens. 1, 1A or 1B Skin Sens. 1, 1A or 1B DELETE or products labelled with EUH208: "Contains (name of sensitising substance). May cause an allergic reaction."	H334 H317

Nordic Ecolabelling

Nordic Ecolabelling appreciates your comments. The text will be updated regarding EUH208 so that it makes more sense.

4.2.2 Hållbara råvaror

O3 Hållbara råvaror

Naturskyddsföreningen

Det är mycket positivt att kraven på förnybar råvara, inte minst råvara från oljepalmen, skärps. Av klimatskäl är det centralt av branschen arbetar aktiv för att öka andelen råvara av förnybart ursprung. Det är numera väl etablerat att storskaligt producerad palmolja är förknippad med allvarliga konsekvenser för människa och miljö, varför Naturskyddsföreningen stödjer kravet på att samtliga råvaror från oljepalmen ska vara certifierade.

Nordisk Miljömärknings kommentar

Nordisk Miljömärkning tackar för era kommentarer och tackar för ert stöd.

VKH

Det er en del af VKH-virksomhedernes strategi at øge andelen af bæredygtige råvarer. Eksempelvis tilbydes Mass Balance certificerede råvarer til alle relevante kunder.

Nordisk Miljömärknings kommentar

Nordisk Miljömärkning tackar för era kommentarer och ert stöd gällande förnybara råvaror.

Diversey Europe and Diversey Oy

O3 Sustainable raw material: 1 & 2. This would take quite some time to implement. There is also a need for definition for renewable material to have a clear and shared understanding. the list of source (eg palm oil ... beeswax) could be understood as just covering those few raw materials. regarding palm oil derivative, we don't have the full overview yet but it could be that there are not all yet certified.

Nordic Ecolabelling's comments

The Nordic Ecolabelling appreciates your comments. We have added a definition to the background document. Renewable raw materials are defined as a raw material originating from biological material which is renewed continuously in nature within the immediate future, such as cereals and wood (European standard EN 16575:2014).. The list of sources will be updated to make it clearer that all types of sources are included in the requirement.

IIIH

Eftersom en Svanen-märkt produkt har ett fastställt recept som inte får ändras, blir det svårt för företag att kontinuerligt arbeta med att öka andelen förnybara råvaror. En sådan förändring kräver i allmänhet en omformulering av produkten. Kravet om mål på företagsnivå ställer också till problem för företag som endast har någon enstaka eller något fåtal Svanen-märkta produkter. Punkt 1 i kriterieförslaget behöver därför tas bort.

Nordisk Miljömärknings kommentar

Nordisk Miljömärkning tackar för era kommentarer. Producenterna förändrar sitt Svanemärkta sortiment; ökar antal produkter, ändrar recept, ändrar namn på produkter. Sortimenten är alltså inte statiska och vid alla ändringar och justeringar på produkterna kan man tänka på att öka mängden hållbara förnybara råvaror. Det kan även vara som ett mål att öka inköpen av samma tensider som vanligen används

som RSPO-certifierade, då fler alternativ kommer på marknaden. I kravet står det att policyn ska gälla inköp av hållbara förnybara råvaror i Svanenmärkta produkter. Företagets policy kan därför gälla enbart de eventuellt enstaka Svanenmärkta produkter om de väljer så.

AkzoNobel

2a) The proportion of the raw material/constituent part of the raw material/ingredient that comprises renewable raw material or originates from renewable raw material, calculated on an annual basis.

Comment: As long as clear definitions of how the proportion of raw material can be calculated, then this is information that we can share confidentially with Svanen on a product by product basis to aid their certification and accreditation activities. Please provide clear definitions how the % of renewable raw material should be calculated.

2b) What does the renewable raw material consist of (e.g. palm oil, coconut oil, grape seed oil, beeswax)? State the name of the supplier.

Comment: We are happy to name the hydrophobe source associated with our Svanen ingredients as long as this is treated confidentially. However, the suppliers of such sources are considered confidential and will change over time. We do not believe it is appropriate to ask us to disclose such information as this place an undue burden on the vendor, and jeopardizes the competitive health of the market. So long as the raw materials/ingredients are renewable, then it's vendor does not seem a relevant factor.

2c) Does the renewable raw material have any sustainability certification? If yes, state which and at what level of traceability (No Traceability, Identity Preserved, Segregated, Mass Balance, Book & Claim)?

Comment: As far as we are aware, only RSPO has a recognized system of authentication as a traceable sustainable feedstock, one in which we are an audited member. Other sustainable feedstocks will be sourced and monitored in an appropriate manner through our supply chain, until such time that a viable alternatives become available and effective for use.

The Nordic Ecolabelling's comments

The Nordic Ecolabelling appreciates your comments. See answer below.

Cleano

2 a) Är denna punkt verkligen genomförbar?

Nordisk Miljömärknings kommentarer

Nordisk Miljömärkning tackar för era kommentarer. Se gemensamt svar nedan.

Orkla Home & Personal Care

OHPC ønsker at dere tydeliggjør at dette kravet både omhandler en økning av andelen fornybare råvarer (fra syntetisk til for eksempel plantebaserte råvarer), og at disse må være bærekraftig produsert dersom dette er hensikten med kravet. Vi synes for øvrig at det er for tidlig med kvantitative og tidsbaserte mål. For eksempel så har mange tensider syntetiske ikke-fornybare andeler. Det er på sikt ønskelig å gå over til bio-baserte utgangstoffer, men dette vil ta tid. Det vil være vanskelig å

etterleve krav som krever at andel (X %) skal være fornybart innen et visst antall år, fordi det er for lite informasjon tilgjengelig på nåværende tidspunkt.

Nordic Ecolabelling's comments

The Nordic Ecolabelling appreciates your comments. The Nordic Ecolabelling has experiences from licensing cosmetic products and has chosen to make the policy requirement stricter to push the companies to work toward clearer goals to increase the amounts of sustainable renewable raw materials. The companies can then choose to set levels and timeframes that suites them best in their policy as long as the goals can be measured and evaluated to see if they have been fulfilled and whether there are areas where more work is required. We have changed the requirement so that it is not mandatory to state the name of the supplier.

We have added a description of alternative methods of calculating the proportion of the raw material/constituent part of the raw material/ingredient that comprises renewable raw material or originates from renewable raw material in to the background document, We also wish you state the method you use in the appendix.

Suztain A/S

Der bør stilles krav om, at planter til produktion af rengøringsmidler stammer fra (registrerede) kultur landbrug hvor god landbrugsskik er en forudsætning (som det kendes fra EU)

Dertil må der ikke høstes eller fældes truede plantearter til produktionen af rengøringsmidler og/eller emballage.

Nordisk Miljömärknings kommentar

Nordisk Miljömärkning tackar för kommentaren men väljer att inte ställa ytterligare krav i denna kriteriegeneration. Vi kan eventuellt se på relevansen vid nästa revision.

O4 Certifierade råvaror från oljepalmer

Regnskogfondet

Regnskogfondet takker for muligheten til å delta i høring om Nordisk Miljømerking sine reviderte krav til rengjøringsmidler.

Det er positivt at det innføres et nytt krav til bærekraftig produserte råvarer, spesielt palmeolje. Som Nordisk Miljømerking selv beskriver i sitt bakgrunnsnotat, knyttes palmeoljeproduksjon til store ødeleggelse i form av ødeleggelse av regnskog og torvmyr, med tap av biologisk mangfold og enorme klimagassutslipp som resultat. Industrien knyttes også til menneskerettighetsbrudd, blant annet i form av landran fra lokalsamfunn og utnyttelse av arbeidsstokken. Heldigvis har press fra forbrukere, investorer og innkjøpere ført til at bransjen i dag er i ferd med å endre seg til det bedre. Mange palmeoljeselskaper har påtatt seg forpliktelser om å unngå avskoging i sine operasjoner og leverandørkjeder. Uavhengige evalueringer viser dessverre at det er lang vei igjen å gå. Ingen selskaper oppfyller sine forpliktelser fullt ut, og mange gjør svært små framskritt. Det er derfor svært viktig å opprettholde presset på palmeoljeindustrien og fortsatt kreve kontinuerlige forbedringer.

Regnskogfondet mener at følgende krav bør gjelde for Svanemerking:

- Det skal kunne dokumenteres at det ikke er brukt noen råvarer som har bidratt til avskoging.
- Leverandører av råvarer med avskogingsrisiko skal forplikte seg til at hele deres produksjons- og leverandørkjede skal være avskogingsfri.

Regnskogfondet er enig med Nordisk Miljömärkning i at RSPO-standarden ikke er god nok til å garantere at sertifisert palmeolje ikke knyttes til avskoging eller menneskerettighetsbrudd. Kriteriene er for svake og kontrollmekanismene er ikke gode nok. RSPO-sertifisering kan være et av flere verktøy som kan brukes for å redusere risikoen for tropisk avskoging i leverandørkjedene, men det er langt fra godt nok alene.

Regnskogfondet mener derfor at det foreslåtte kravet («O4: Certifierade råvaror från oljepalmer») om å bruke sertifisert palmeolje fra RSPO-kategoriene Mass Balance (MB), segregert og Identity Preserved (IP) er for svakt, fordi RSPO-sertifisering alene ikke garanterer at oljen er avskogingsfri. MB er blanding av sertifisert og ikke-sertifisert olje, og bør dermed være helt uaktuell. Dokumentert bruk av segregert eller IP palmeolje bør kunne godkjennes som delvis dokumentasjon av at kravene ovenfor er oppfylt, men bare såfremt det legges frem tilleggsdokumentasjon på at leverandørkjeden er helt avskogingsfri og kommer fra produsenter som har forpliktet seg til å unngå avskoging i alle deres aktiviteter. Et alternativ er å kjøpe fra leverandører som er medlemmer av Palm Oil Innovation Group (POIG), som bruker RSPOs sertifiseringssystem men har forpliktet seg til standarder som overgår RSPOs minstestandarder og garanterer at palmeoljen er fri for avskoging og menneskerettighetsbrudd.

Vi er klar over at det er utfordrende å få tak i dokumentert avskogingsfri palmeolje i dag. Vi vet også at flere store aktører jobber seriøst med dette feltet og vil kunne klare å oppfylle kriteriene vi foreslår. For at Svanemerket skal fungere som et kvalitetsmerke som motiverer bedriftene til å ta miljøvennlige valg og som forbrukerne skal kunne stole på at kun gis til de beste i klassen, er det viktig at det ikke settes for lave krav.

Regnskogfondet har følgende anbefalinger til produsenter av rengjøringsmidler:

- Vedta en selskapspolicy og handlingsplan for å rense leverandørkjeden for produkter knyttet til avskoging
- Reduser bruken av palmeolje der det er mulig
- Bruk kun leverandører som kan bevise at hele deres produksjon er avskogingsfri
- Unngå bruk av RSPO Credits-sertifikater
- Krev sporing av palmeolje til opprinnelse, først til mølle og så til plantasje
- Ekskluder leverandører som fortsetter å ødelegge skog

Nordisk Miljömärknings kommentar

Nordisk Miljömärkning tackar för era kommentarer och ert stöd i frågan om palmoljekrav. Vi förstår Regnskogsfondens goda intentioner i avskogningsfrågan, men vi saknar tills vidare styrbarhet för att ställa sådana krav. Det enda vi har i dagsläget är RSPO som arbetar för samma mål. För övriga kommentarer se det gemensamma svaret nedan.

Framtiden i våre hender

Vi støtter i all hovedsak forslaget, men syntes Svanemerket bør gå lenger når det gjelder å utelukke palmeolje og foreslår:

Primært: Velg noe annet enn palmeolje.

Sekundært: RSPO-sertifisert palmeolje, men Mass Balance mener vi ikke er godt nok. Segregated og Identity Preserved er ok.

Nordisk Miljömärknings kommentarer

Nordisk Miljömärkning tackar för era kommentarer. Se det gemensamma svaret nedan.

pKs earth Adaption AB

Oljepalmer och växthusgaser

Idag tillåts användning av certifierade oljepalmer i handdiskmedel. Ett förslag är att följa det arbete som Europeiska kommissionen föreslår inom biobränsleområdet. Europeiska kommissionen föreslår i artikel 26 olika hållbarhetskrav för bland annat flytande biobränslen. De föreslår olika begränsningar av utsläpp av växthusgaser vid olika tidpunkter. Bland annat vill de att utsläppen av växthusgaser skall minska med 85 % för de som startar tillverkning av flytande biobränslen efter januari 2026. Palmolja ger enligt EUs förnybart direktiv en marginell minskning av växthusgaser jämfört med fossil motsvarighet. Europeiska parlamentet har föreslagit att fasa ut användandet av palmolja 2020 inom biobränslen.

Det finns en stark kritik mot RSPO certifierade råvaror från oljepalmer. Regnskogar skövlas, skövlingen leder till stora utsläpp av växthusgaser samt det hotar det unika djurlivet i dessa skogar (se bland annat;

<http://www.greenpeace.org/sweden/se/skog/indonesiens-regnskog/palmolja/> och <http://www.natursidan.se/nyheter/hard-kritik-mot-miljomarkt-palmolja/>).

Vi anser att Svanens kriterier skall minst följa Europeiska kommissionen och Europeiska parlamentet arbete för en bättre hållbarhet och minskad klimatpåverkan. Råvaror från oljepalmer skall inte ingå i handdiskmedel. Det finns idag en mängd andra hållbara alternativ. Råvaror från oljepalmer kan därför fasa ut till 2020 och därmed följa Europeiska parlamentets motsvarande förslag inom biobränsleområdet.

Nordisk Miljömärknings kommentar

Nordisk Miljömärkning tackar för era kommentarer. Nordisk Miljömärkning är enig i att man borde göra mer angående palmolja och andra hållbara förnybara råvaror. Tyvärr är världen inte där än. Genom att ställa krav på att företaget ska ha en policy att de köper mer hållbart producerade förnybara råvaror och att all palmolja ska vara RSPO på massbalans nivån tvingar vi industrin att jobba med dessa saker och att komma vidare.

Att välja en annan förnybar råvara istället för palmolja, är inte alltid hållbart heller eftersom oljepalmen är den mest rikligt avkastande av de vegetabiliska oljorna (avkastningen är 4-9 gånger högre än andra vegetabiliska oljor)¹ och man skulle behöva mer mark för att producera samma mängd olja med andra oljeplanter.

¹ WWF: Palmolja - presentation i en seminar om palmeolje og kosmetikkbransjen i Oslo i juni 2016

Det finns idag inte tillräckligt fullt spårbar RSPO palmolja tillgänglig, vilket gör att Nordisk Miljömärkning i denna generation måste nöja sig med massbalans för att få fungerande kriterier. I kommande revisioner ser vi på möjligheten att skärpa kravet.

VKH

En lang række af VKH-virksomhederne er medlem af RSPO og Supply Chain Certificeret til at producere med Mass Balance. En del af certificeringen består i årlige audits af eksternt RSPO Certificerings Bureau. Som en del af audit bliver vores årlige massebalance på indkøb af MB-certificerede råvarer og Afgang/Salg af MB-certificerede råvarer indeholdt i færdige produkter.

Der er ikke krav til at hver enkelt råvare købes hjem som MB-certificeret. Jævnfør ”RSPO Rules for Oleochemicals and its Derivatives”, dateret 1. December 2016 (vedhæftet). Se venligst I kapitel 4.2.3 om “MB claim transfer cross referencing”. Her beskrives at man kan overføre MB-claims fra en råvare til en anden. I praksis betyder det, at vi kan købe ekstra volumen af en MB-certificeret råvare og overføre dette indkøb til et forbrug af en anden råvare der indeholder samme type Oleochemical, men som ikke er købt hjem som MB-certificeret.

I O4 er det formuleret at alle råvarer der består helt eller delvist af palme/palmekerneolie skal være certificerede på mindst Mass Balance niveau. Dertil sættes krav om afregning af massebalance-regnskab på palmeolie råvarer.

Kravet til at alle råvarer skal være MB certificerede kan give udfordringer på råvarer, der ikke er tilgængelige som MB eller er u-forholdsvist dyre som MB. Der bør gives plads til samme MB-claim overførsel som RSPO selv har defineret i standarden. Det kunne eventuelt være en del af kravet at man skal redegøre for at man har forsøgt at få råvaren som MB, men har mødt udfordringer og dermed vælger MB-claim overførsel.

Massebalance-regnskab er en vital del af RSPO Supply Chain Certificeringen, så kravet til afregning i kriteriet bør kunne erstattes med et gyldigt RSPO Supply Chain Certificat.

Nordisk Miljömärknings kommentar

Nordisk Miljömärkning tackar för era kommentarer. I denna generation av kriterierna har Nordisk miljömärkning valt att alla råvaror godkända enligt RSPO Massbalans-system accepteras i Svanenmärkta produkter.

Orkla Home & Personal Care

OHPC støtter kravet om at palme/palmekjerne olie samt palme/palmekjernerderivater skal være sertifiseret i henhold til RSPO (MB, SG eller IP). Vi ønsker derimot at dere utelater parfymmer og fargestoffer fra krav O4. Disse kan indeholde palmeolie/palmekjerneolie derivater, men ofte i svært små mængder, og vi oplever at parfymeleverandørerne allerede har nok udfordringer med å etterkomme kravene deres til parfyme. Dessuten vil volumet på innkjøpte parfymmer og fargestoffer ofte være lavt sammenlignet med andre råvarer, og fokuset bør være rettet mot de større råvarene.

Setningen «andelen certifierad palmolja i råvaran motsvarar mängden certifierad palmoljeråvara inköpt» er noe uklar. Dette kan tolkes som at palmeoljen i en sertifisert råvare består av en sertifisert andel palmeolie og en ikke sertifisert andel

palmeolja. Dette stemmer ikke. Enten så er en råvare sertifisert (med MB, SG eller IP) eller så er den det ikke. En innkjøpt sertifisert råvare vil alltid være lik mengden sertifisert råvare innkjøpt. Vi foreslår at siste avsnitt tas vekk, eller at dere tydeliggjør hva dere mener med siste avsnitt.

Nordisk Miljömärknings kommentar

Nordisk miljömärkning tackar för stödet och har uppdaterat kravtexten med att ingående råvaror under 1% inte omfattas av detta krav.

Cleano

Sista punkten. Är tveksam till att denna information lämnas ut av råvaruleverantören. Räcker det inte med ett certifikat? Detta är att gå lite väl långt.

Nordisk Miljömärknings kommentar

Nordisk Miljömärkning tackar för era kommentarer. Se gemensamt svar nedan.

IIIH

Att råvaruproducenten eller producenten av den Svanen-märkta produkten ska visa med balansräkning och/eller fakturor att andelen certifierad palmolja i råvaran motsvarar mängden inköpt certifierad palmoljeråvara är ett orimligt krav, eftersom fakturor räknas som affärshemligheter. Innan kravet på RSPO-certifierade råvaror från oljepalmer slås fast, bedömer vi att kravets rimlighet behöver stämmas av med råvaruleverantörsledet. Bl.a. behöver tillgången på certifierade råvaror säkerställas.

Nordisk Miljömärknings kommentar

Nordisk Miljömärkning tackar för era kommentarer. Se gemensamt svar nedan.

KiiltoClean Oy

The proof to declare the use of palm oil derivatives is too detailed. The invoices give confidential information about the use of certain chemistry and prices.

We suggest that this requirement is simplified. The declaration from raw material manufacturer should be enough.

The Nordic Ecolabelling's comments

The Nordic Ecolabelling appreciates your comments. See common answer below.

Teknokemian yhdistys ry

This new requirement is responding to the issue of sustainable palm oil. As the requirement is new and the issue is complex, we believe that detailed enclosure requirements would not be justified. In general, they would cause administrative burden and more specifically, invoices or mass balance equations would reveal confidential business information on specific chemistry and prices. We would suggest that a sufficient proof would be a declaration issued by raw material producers, that they have an RSPO-certificate.

The Nordic Ecolabelling's comments

The Nordic Ecolabelling appreciates your comments. See common answer below.

Kosmetik- och hygienföretagen KoHF

The industry has developed an initiative regarding sustainable use of palm oil together with the food industries and the trade associations. We believe that it is

very important that possible demands by the Nordic Swan supports this initiative and that there are no conflicting issues.

The supply on RSPO Mass Balance raw material is not 100 %, which means that you cannot get hold of enough raw material to be able to fulfill the Nordic Swan criteria. The demand could possibly apply for palm oil but not for the derivatives. We think that the situation will improve within 3-4 years, but it is too much to ask at the moment.

We think that the Nordic Swan should open up for other systems than the RSPO Mass Balance, like Rainforest alliance, Malaysian Sustainable palm oil standard, Indonesian Sustainable palm oil standard etc. If the purpose is to enhance a better production of palm oil further systems should be allowed.

Focus should be on the raw material that are used in larger amounts and that for instance perfume is exempted from this demand.

The Nordic Ecolabelling's comments

The Nordic Ecolabelling appreciates your comments. We have changed the requirement so that we in addition to invoices accept also delivery notes as proof that the proportion of certified raw material corresponds to the amount of certified palm oil raw material.

When it comes to other certification systems we need to evaluate them before accepting them and we will do that if and when needed.

Kemvit Oy

Tillgängligheten på certifierade råvaror från oljepalmer bör säkerställas. Speciellt mindre råvaruleverantörer kan ha svårt att leverera certifierade produkter, vilket då leder till att endast större leverantörer favoriseras.

Nordisk Miljömärknings kommentar

Nordisk Miljömärkning tackar för era kommentarer. Nordisk Miljömärkning förstår er bekymring om att det kan vara svårt att finna tillräckligt med certifierad palmolja, men ser också att tillgången verkar öka hela tiden och väljer därmed att behålla kravet.

Suztain A/S

Vi er enige i at palmeolie i Svanemærkede rengøringsmidler og nonfood produkter generelt skal være certificeret palmeolie, fx RSPO. Dette bør også indføres for økologiske fødevarer.

Nordisk Miljömärknings kommentar

Nordisk Miljömärkning tackar för era kommentarer men väljer att i detta krav fokusera på palmolja, eftersom det är den mest relevanta råvaran som dessutom är problematisk.

4.2.3 Krav på ingående ämnen

O5 Klassificering av ingående ämnen

Miljøstyrelsen

Miljøstyrelsen støtter udelukkelsen af methyl-isothiazolinon (MIT) i svanemærkede rengøringsmidler og håndopvaskemidler.

Nordisk Miljömärknings kommentarer

Nordisk Miljömärkning tackar för era kommentarer och för ert stöd gällande konserveringsmedelskravet.

Naturskyddsföreningen

Vidare stödjer Naturskyddsföreningen att kraven på allergiframkallande ämnen skärpts. Det är positivt att handdiskmedel inte längre får innehålla allergiframkallande konserveringsmedel och att ytterligare restriktioner införs för allergena doftämnen.

Nordisk Miljömärknings kommentarer

Nordisk Miljömärkning tackar för era kommentarer angående sensibiliserande ämnen.

Suztain A/S

Enig og det har desværre taget mange år at nå hertil, så vi er meget glade for at se, at dette punkt er på bordet. Vi ser også gerne, at dette indføres for alle øvrige rengøringsmidler og kosmetiske produkter, der ikke er Svanemærket. Der findes et væld af gode naturlige konserveringsmidler, som kan erstatte Kathon (MI, MIT, MCI, CMI og CMIT).

Nordisk Miljömärknings kommentar

Nordisk Miljömärkning tackar för stödet. Nordisk Miljömärkning kommer att se på konserveringsmedel i andra produktgrupper när de revideras framöver också.

KoHF – Kosmetik- och hygienföretagen

Liquid products are expected to maintain their functionality during a long time; during the use in a household, or on shelf in retail. Preservatives are necessary to maintain the functionality and to keep the products safe for use. All products that suffer from microbial growth, could pose a serious risk for the health of consumers.

The use of preservatives in chemical products is an advanced technology. It is necessary to have several preservatives to choose from as a formulator, depending on what microorganisms you need to prevent for and depending on the product you want to preserve. The use of a widespread portfolio of preservatives is also necessary to decrease the exposure of one single preservative, and in that way, it decreases the risk for skin sensitization.

Preservatives are strictly regulated by both CLP and the Biocide regulation. Preservatives are often classified as Skin Sensitizing 1, why the demands in the criteria will be very difficult to fulfill for most products. We oppose to the ban of MI and the general restriction of skin sensitizing preservatives.

Nordisk Miljömärkningens kommentar

Nordic Ecolabelling appreciates your comments on the issue of preservatives. The main reason for not allowing MI in the products is the risk of allergies, since allergies toward MI and other preservatives have risen over the last years. Many of the Danish and Norwegian retail chains have banned MI in their Private Labels, and some also have bans/restrictions on MI in branded goods², so there seems to be of great interest in the Nordic region to move away from MI.

KoHF – Kosmetik- och hygienföretagen

We understand the wish from the Nordic Swan to exclude substances with specific classifications in the products. However, the classification as Skin Sensitizing 1 comes with several exemptions which make it questionable in the list of prohibited classifications. Substances that are classified as Skin Sensitizing 1 are very often enzymes, fragrances and preservatives.

The Nordic Swan will not be able to meet concerns regarding skin sensitizing properties since there will be several constituents that are exempted from the general requirement.

It is positive that there is a general level regarding what is considered to be impurities, but it is still very difficult to get enough information from the raw material suppliers to know all constituents down to the level of 100 ppm in the final product.

Nordic Ecolabelling's comments:

The Nordic Ecolabelling appreciates your comments. The level of impurities has not changed since the previous generation of the criteria and the Nordic Ecolabelling aims at keeping this level in this generation as well. The main goal of this requirement is to make sure that Nordic Swan Ecolabelled products have low levels of sensitizers to avoid sensitizing issues. The reason for the exemptions for fragrances and enzymes is that fragrances are wanted by many consumers and therefore allowed in small concentrations (the fragrance substances are further limited in O7). The enzymes are exempted only if they are used as granulates or liquids to lower the risks of dusting enzymes in the production of handdishwashing detergents.

Diversey Europe and Diversey Oy

O5: preservation system:

the restriction on sensitising preservation system not being allowed anymore even under a small amount reduces by a lot the number of efficient preservation system at low concentration in neutral pH that does not suffer from BPR or national regulations.

Nordic Ecolabellings comments

Thank you for your comments. See answer below.

Thor

Skin sensitization is a very clear defined endpoint where a threshold for induction of skin sensitization can be established which forms the basis for SCL setting by RAC. This will eventually be reflected in the CLP regulation and stipulate classification at a certain concentration limit.

² Communication with the major Nordic retail chains in spring 2017

Those institutions deciding on the SCL for skin sensitization do apply a very conservative approach by already adding a conservative safety factor on top of the determined SCL, which is based on scientific guideline data. For the general healthy public the SCL concentration, as reflected in the CLP regulation, will not cause any harm.

Having said this by looking into the rules applying to other endpoints, critical to the Nordic Swan label, even the active substance as such may require labelling, if the use concentration stays below a concentration limit triggering labelling, the use of such actives is allowed.

The same rule should apply for substances which do have sensitizing properties. As long as the use concentration stays below the SCL, the use should be allowed since it can be considered as being safe. A ban of all substances, which do have sensitizing properties as a general rule, will not leave any room for an effective preservation of Nordic Swan Products. Quite often combinations of various preservatives are used to cover all micro-organisms. In particular Isothiazolinones, which are known to be potent skin sensitizers are effective against certain micro-organisms, which are not really covered by other preservatives. Also for this substance group, safe limits are determined. A complete ban of this group will force formulators to include several substances with incomplete antimicrobial profiles and dose levels will necessarily increase by factor 10-100 or even higher, leaving still a risk for adaption and contaminants. Due to the improper performance manifold mixtures are likely to appear resulting into unknown risks for end-users and environment, too. Finally, Isothiazolinones are known to be compatible to a majority of detergents. For other actives the compatibility and performance is not comparable to this standard.

And further, within the group of Isothiazolinones there are members which are classified as strong sensitizers and those where it is recognized that they do have a moderate to weak potential for sensitization. Even such substances with a low potential for sensitization would not be allowed to be used, according to the new Nordic Swan Criteria.

For example, Benzisothiazolinone belongs to the group of Isothiazolinones which are quite effective in combination with other preservatives and at the same time have only a moderate potential for skin sensitization (SCL = 500 ppm). An effective use concentration in combination products is ca. 100 ppm, which is well below the SCL.

It has to be considered that the concentration the end use customer is exposed to, is further reduced by the fact that both product uses ask for a meaningful dilution of the product e.g. only a few droplets of dishwashing detergent in a sink filled with water.

By being restrictive as it is lined out in the current criteria, to not allow any substance with a skin sensitization potential, the numbers of products with a Nordic Swan label, will decrease dramatically, since the manufacturers will not have effective and economic solutions to choose from and to apply successfully for this label.

Nordic Ecolabellings comments

The Nordic Ecolabelling appreciates your comments on sensitizing substances. During the revision process the Nordic Ecolabelling has been in contact with producers of

hand dishwashing products who have said that it is possible to produce efficient products without sensitizing preservatives such as MI. The Nordic Ecolabelling understands that this is a strict requirement to fulfil but see environmental and health gains in avoiding this type of preservatives.

O6 Ämnen som inte får ingå

Naturskyddsföreningen

Naturskyddsföreningen ser positivt på att fler problematiska ämnesgrupper tagits upp på förteckningarna över specifikt förbjudna ämnen. Samtidigt vore det önskvärt om Svanen, i ett mera långsiktigt perspektiv, även för miljöegenskaper utvecklade en modell som i större utsträckning per automatik uteslöt ämnen med problematiska miljöegenskaper.

Nordisk Miljömärknings kommentar

Nordisk Miljömärkning tackar för era kommentarer. Nordisk Miljömärkning har inget system för hur ämnen skulle kunna uteslutas genom någon form av modell som den ni beskriver ovan. Nordisk Miljömärkning kommer därför, som det ser ut just nu, att utesluta ämnen beroende på inneboende egenskaper och eventuella klassificeringar för att utesluta de mest miljöbelastande ämnena i produkterna.

Kemikalieinspektionen

Krav 06 Ämnen som inte får ingå i produkten – Mikroplaster

Kemikalieinspektionen är positiv till att införa krav på att mikroplaster inte får ingå i produkten. För att kravet ska ha full effekt behöver definitionen av mikroplaster förtydligas genom att begreppen ”plast” och ”partiklar” definieras. EU Ecolabel har enligt vår mening bra definitioner för mikroplast³ och samma definitioner av mikroplast används Ecolabel-kriterierna för rengöringsmedel. Bland de produktgrupper som har sådana kriterier finns både handdiskmedel och rengöringsmedel. Citerad definition:

Mikroplast: partiklar som är mindre än 5 mm av olöslig makromolekylär plast som fås fram genom en av följande processer: a) polymerisering, såsom polyaddition eller polykondensation eller en liknande process som använder monomerer eller andra utgångsämnen, b) kemisk förändring av naturliga eller syntetiska makromolekyler, c) mikrobiell fermentering.

När det gäller nedbrytbarhet av mikroplaster så konstaterar Amec Foster Wheeler Environment i sin nya rapport om mikroplaster⁴ att det i dagsläget inte finns någon metod som är anpassad för att bedöma nedbrytbarhet hos mikroplaster (se sid 13). Vi har också tidigare i vårt eget arbete med mikroplaster kommit fram till att OECD 301 A-F inte var anpassad för partiklar och därför inte användbar för att bedöma nedbrytbarhet för mikroplaster. Arbete pågår i den här frågan både hos olika medlemsländer och hos EU-Kommissionen.

³ <http://ec.europa.eu/environment/ecolabel/products-groups-and-criteria.html>

⁴ <http://ec.europa.eu/environment/chemicals/reach/pdf/39168%20Intentionally%20added%20microplastics%20-%20Final%20report%2020171020.pdf>

Nordisk Miljömärknings kommentar

Tack för information och stöd. Vi uppdaterar vår definition av mikroplaster enligt förslaget och har inte i den slutgiltiga texten med den gamla texten om OECD-testmetoderna..

KoHF – Kosmetik- och hygienföretagen

Our view is that the list of prohibited substances should be relevant for the products covered by the criteria. On several occasions the background document states that the substances on the list are not used in the products. If the substances are not used, they should not be on the list.

If the Nordic Swan were to claim that “their” eco-labelled hand dish washing products do not contain for instance hypochlorite it would be misleading. Since this is not the case for any hand dish washing product, consumers would be misled to think that other hand dish washing products contain hypochlorite. This is not acceptable according to the marketing law.

Regarding micro plastics there are a lot of discussions and investigations going on, both on a national level as well on an EU level. We are not positive that the Nordic Swan introduces yet another definition of micro plastics compared to what is used in governmental investigations or reports on EU level. The demand regarding micro plastics is pre-mature and should be taken out of the criteria.

We find it very difficult to understand the meaning of the ban of phosphorous. Banning of chemical elements are not proportionate and will be very difficult to enforce. Phosphates are regulated by the detergent regulation for specific products. Other constituents may have completely different functionality even though they contain phosphorous.

Nordic Ecolabelling’s comments

The Nordic Ecolabelling appreciates your comments. The Nordic Ecolabelling has chosen to keep the requirement where substances are forbidden even if they are not very common in this product group due to the precautionary principle, ie to avoid having them included in future products. The Nordic Ecolabelling does not use this list of banned substances to say that Ecolabelled handdishwashing detergents are free from all the listed substances that would not be a correct way to promote them as you also state above. The definition of the microplastics will be updated to be the same as the EU Ecolabel definition. The restriction on phosphorous has been changed after the hearing. The requirement is now a restriction of phosphate, phosphonate, phosphonic acid and phosphorous acid.

Cleano

O6:

Gällande nanomaterial. Får inte vara så begränsande att det även utesluter pigment. Undantag i så fall pigment!

Nordisk Miljömärknings kommentar

Nordisk Miljömärkning tackar för era kommentarer. Vi har valt att inte ändra på kravet eftersom det har funnits med i kriterierna för rengöringsmedel i flera år och inte har förorsakat problem där. Om det skulle visa sig att pigment som används i handdiskmedel klassificeras som nanomaterial så kommer Nordisk Miljömärkning värdera dem för att då avgöra om undantag behöver göras.

Teknokemian Yhdistys RY – Teknokemiska föreningen RF

Phosphorous: A ban on the use of phosphates and phosphonates is already in place in the Nordic Swan criteria. There is no justified reason to extend the ban to phosphorous in general. This would make no difference from the environmental perspective, as most waste waters (especially for professional products) are treated in waste water treatment plants. On the other hand, some phosphorous containing ingredients are essential in small amounts for products performance. Therefore, the current requirement is adequate and no additional criteria for professional products should be set.

Nordic Ecolabelling's comments

We have changed the ban on phosphorous to ban of phosphate, phosphonate, phosphonic acid and phosphoric acid. This is in line with the revision of the criteria for cleaning products.

Kiilto Clean

Phosphorous restriction: We would like to question the total ban of phosphorous. Especially professional cleaning agents are under control since phosphorous is removed in wastewater treatment plant and that does not cause eutrophication.

We suggest that phosphates and phosphonates are still restricted, but there will be no total ban of phosphorous as the amount of element phosphorous is very small and there is no relevance to prohibit it. Now hand dishwashing products do not generally contain phosphorous (background document) but what if technology develops so that even an atom of phosphorous in a big raw material compound molecule is needed to get very good efficacy? That does not cause noticeable eutrophication.

VOC restriction: Ethanol is the only relevant solvent which is 100 % renewable. The only health hazard of ethanol is H319.

We suggest that ethanol is left out of this VOC requirement because it supports the target to increase the use of renewable raw materials.

Nordic Ecolabelling's comments

We have changed the ban on phosphorous to ban of phosphate, phosphonate, phosphoric acid and phosphonic acids. Regarding the comment on VOC that is relevant for the revision on cleaning products, so the comments on that will be found in the documents for cleaning products.

07 Parfym

Miljøstyrelsen DK

Miljøstyrelsen støtter udelukkelsen af parfume i svanemærkede håndopvaskemidler til professionelt brug.

Nordisk Miljömärknings kommentar

Nordisk Miljömärkning tackar för stödet.

Cleano

07:

Parfym i professionella produkter. Detta krav är inte rimligt. Vi ser att vi tappar försäljning på dessa produkter, eftersom många kunder i stället väljer att köpa konsumenthanddiskmedel i stället. Är det inte rimligare att kräva att det finns ett parfymfritt alternativ att välja på också?

Nordisk Miljömärknings kommentar

Nordisk Miljömärkning tackar för era kommentarer. Nordisk Miljömärkning förstår problematiken med att produkter till professionella användare inte får innehålla parfym. Nordisk Miljömärkning står fast vid sin önskan om att inte tillåta parfym i produkter till professionella användare på grund av den ofrivilliga och den mer frekventa exponeringen av parfym som de utsätts för jämfört med konsumenten som använder produkterna hemma. Nordisk Miljömärkning vill långsiktigt arbeta för en minskad användning av parfymerade proffsprodukter. Om användarna sedan väljer att ändå köpa parfymerade konsumentprodukter till sina restauranger eller liknande så kan Nordisk Miljömärkning inte styra det.

KoHF – Kosmetik- och hygienföretagen

We notice that the list of banned or restricted fragrance substances get longer and more complicated with each revision. We believe that the Nordic Swan should consider the option of banning perfumes altogether in the criteria. The other option is to accept that fragrances should be allowed to a reasonable extent without detailed restrictions on substance level.

Nordic Ecolabelling's comments

Nordic Ecolabelling appreciates your comments. See the reply to your comments below.

Kiilto Clean

The new list of limited fragrance substituents will shrink the possibility of creating flowry scents. It is not in line with the request of natural raw materials.

Nordic Ecolabelling's comments

The Nordic Ecolabelling appreciates your comments and understands your concerns regarding the fragrance. The Nordic Ecolabelling has been in contact with perfume houses during the revision of this criteria document and also the revision of cosmetics. The perfume houses have said that all restriction due to CLP, Ecolabelling etc make them have to reformulate their fragrances. But they also say that it is possible to do so, ie the Nordic Ecolabelling has decided to keep the strict requirements on fragrance.

O8 Konserveringsmedel

Cleano

O8: Challengetest. Det är både dyrt och tidskrävande. Leverantörerna av konserveringsmedel har redan testat optimal dosering för att konservera produkterna och vi väljer ju inte att lägga i mer än absolut nödvändigt eftersom det är både hälsomässigt, miljömässigt och kostnadsmässigt oförsvarbart.

Nordisk Miljömärknings kommentar

Nordisk Miljömärkning tackar för era kommentarer. Nordisk Miljömärkning har valt att efter remiss stryka kravet om Challengetest då det redan i kriterierna finns många krav som begränsar halterna av konserveringsmedel, såsom CDV, krav om miljöfarliga ämnen samt begränsning av sensibiliserande ämnen. Nordisk Miljömärkning bedömer också att större miljönytta kan göras i andra krav än detta.

4.2.4 Dosering, ekotoxicitet och bionedbrytbarhet

O9 Maximal dosering

Naturskyddsföreningen

Slutligen menar Naturskyddsföreningen att den maximalt tillåtna doseringen för handdiskmedel bör sänkas från föreslagna 1 g/l vatten till 0,5 g/l vatten. Vi vet av egen miljömärkningserfarenhet att detta är en nivå som många produkter redan lever upp till.

Nordisk Miljömärknings kommentar

Nordisk Miljömärkning tackar för era kommentarer. Nordisk Miljömärkning vill inte främja de mest koncentrerade produkterna då bruksmönstren tyder på att konsumenten inte använder produkterna enligt instruktion, men samtidigt vill inte Nordisk Miljömärkning uppmuntra till väldigt utspädda produkter. För att gynna de högviskösa något så har gränsen satts vid att de produkter som har en dosering lägre än eller lika med 0,6 g/l brukslösning (medianvärdet för de miljömärkta handdiskmedlen som undersökts vid revision till generation 5) ska räkna på 0,60 g/liter ved beräkning av CDV, medan de som har en högre dosering (dvs mellan 0,61 g/l-1,0 g/l) ska räkna på den angivna doseringen. Det är inte helt korrekt vid alla användningsvarianter, men bedöms som det mest korrekta i sammanhanget, då man ser på de samlade produkterna.

O10 Långtidseffekter på miljön

Naturskyddsföreningen

Vi noterar att krav "O10, Långtidseffekter på miljön", i de bägge kriteriedokumenterna, inte tar hänsyn till M-faktorn. Det gör att ämnen med särskilt hög kronisk akvatisk toxicitet inte viktas på ett sätt som är relevant i formeln, vilket borde justeras.

Nordisk Miljömärknings kommentar

Nordisk Miljömärkning tackar för era kommentarer. Nordisk Miljömärkning övervägde att lägga till M-faktorer till kravet, men valde att inte inkludera dem, då de flesta miljöfarliga ämnen som ingår i rengöringsmedlen i denna produktgrupp har M-faktor 1 och nyttan av att göra kravet mer komplicerad skulle vara minimal. Ämnen som saknar data kommer att räknas som worst case med H410 och då en M-faktor=1.

O11 Kritisk utspädningsvolym (CDV)

Inga kommentarer på detta krav.

O12 Tensider – aerob och anaerob nedbrytbarhet

Inga kommentarer på detta krav.

4.2.5 Effektivitet

O13 Effektivitetstest

pKs earth Adaption AB

Hudkompatibilitet

Konsumentens hälsa vid användning av handdiskmedel borde utredas bättre. Framförallt för att få fram en användning av så milda hudkomponenter som möjligt. Vi föreslår att man borde göra en litteraturutredning omkring hudkompatibilitet då det är svårt att få fram oberoende forskningsresultat. De flesta vetenskapliga publikationer har en direkt eller indirekt anknytning till de olika tillverkarna av handdiskmedel. Det är framförallt de stora globala företagen som P&G och Unilever som dominerar marknaden. De har naturligtvis starka affärsintressen med så billiga råvaror som möjligt.

Svanen måste gå utanför detta och basera sina beslut på så oberoende information som möjligt.

Effektivitetstest

Det är idag inte en specificerad effektivitetstest. Man kan med denna testmetod marknadsföra att en produkt är bättre än en annan produkt utan att den slutliga konsumenten kan uppleva denna skillnad.

Ingen konsument är inblandad i effektivitetstestet. Olika typer av smuts och beredningar kan användas som inte har en korrelation till den vardagliga konsumenten och hans eller hennes situation. Detta innebär att onödiga kemikalier marknadsförs, används och som ger en negativ påverkan på hälsa och miljö. Vi anser att det inte behövs en specifik effektivitetstest med olika typer av smuts och beredningar. Vi anser att det skall vara en konsumentrelaterad metod. En metod som baserar effektiviteten på typiska konsumenters vardagliga situation vid användning av handdiskmedel. Denna metod vill vi gärna vara med att utveckla i Norden och övriga länder. Vinnova har nyligen finansierat ett projekt med fokus på konsumentrelevanta effektivitetstestmetoder inom tvätt- och diskmedel.

Liknande metod kan även användas inom handdiskmedel. Denna metod kan även evaluera handdiskmedlens påverkan på både hälsa och hud.

Nordisk Miljömärknings kommentar

Nordisk Miljømærking takker for deres innspill. Angående hudkompatibilitet: Nordisk Miljømærking stiller i kriteriene en rekke krav til inngående stoffer, også til helseegenskaper. Vi mener derfor at kriteriene ivaretar helseaspektet på et nivå som går betydelig lengre enn dagens europeiske regelverk. Vi vil derfor ikke prioritere en litteraturutredning for hudkompatibilitet av håndoppvaskmidler.

Angående effektivitetstest: Representative forbrukertester av produkter krever mange testpersoner og er ofte dyrt og ressurskrevende å gjennomføre. Standardiserte laboratorietester er derfor en veletablert praksis i mange bransjer, også innenfor håndoppvask. Standardiserte laboratorietester ved uavhengige laboratorier gir reproduserbare og pålitelige resultater. Metoden som benyttes innen Svanemærking av håndoppvask anses å være tilnærmet representativ for en "tradisjonell" måte å vaske opp på, der man fyller oppvaskkummen med vann og vasker enn full oppvask med normalt skittent oppvaskgods. Håndoppvaskmidler brukes imidlertid også på mange andre måter. Vi er derfor positive til å høre mer om deres tanker til en konsumentrelatert metode. Metodeutvikling er imidlertid tid- og ressurskrevende. En

slik dialog vil derfor ikke være mulig innenfor tidsrammene av dette revisjonsprosjektet.

Angående deres utsagn om at "onödiga kemikalier marknadsförs, används och som ger en negativ påverkan på hälsa och miljö", vil vi understreke at Nordisk Miljömerking gjennom hele kriteriedokumentet stiller en rekke meget spesifikke og strenge krav til inngående stoffer, deres miljø- og helseegenskaper, samt til dosering, økotoksisitet og nedbrytbarhet (krav O2-O12).

Novozymes

Proposed text

The reference product is defined as a product that at the time is one of the most well-established / marketleading hand dishwashing detergents in a Nordic country or in the countries in which the product will be sold.

Novozymes comment

Novozymes appreciate the fact that a reference product can be a market-leading product in the country in which the product will be sold. We define market-leading products as products being top-performers in nationally recognized consumer tests like Stiftung Warentest, StiWa, in Germany. To become top-performer in this national consumer test, a product must perform well under several test conditions; a foam-lasting step (washing), scrubbing step (efficiency) and a soaking step (efficiency). We believe, that the current test conditions as described in Appendix 6 are not completely adequate when comparing the tests performed when evaluated by consumer tests.

For this reason, we suggest the following additions to Appendix 6 (see selected paragraphs from Appendix 6 below).

See the rest of the comment under Appendix 6 later in this summary.

Nordic Ecolabelling's comments

Thank you for your comments. Hand dishwashing detergents are used in many different ways. The current Nordic Ecolabelling test method is based on "traditional" way of cleaning dishes in a sink filled with hot water. Due to higher market penetration of automatic dishwashers, this kind of "traditional" way of washing dishes is probably less predominant than some decades ago. Nevertheless, it is still relevant. Furthermore, the results from the Nordic Ecolabelling performance test will probably also give a relevant indication of how the product will perform when used to wash normally soiled articles (not burnt-on or dried) by other hand dishwashing techniques. Update of the performance test was a focus point in the previous revision (2012), and the test is still relevant. Major changes (like the suggested inclusion of a soaking step) of the performance test is outside the scope of this revision. Hence, we will not include your proposed modifications this time.

4.2.6 Förpackningar

O14 Återvinningsdesign samt bilaga 4

The comments on this requirement are mainly on:

- the requirements about having the same plastic in cap and bottle
- the requirements on labels
- the ban of black packaging

A common answer for the first issue regarding the proposal not to allow OPP or PP caps on bottles of PE/HDPE has been removed after the public hearing. The Nordic Ecolabelling still thinks it is an important issue, but has come to understand that the market has not yet come that far. To be able to ecolabel a bottle of PE with a cap of PP or OPP the requirement now states that a text needs to be placed on the label to recommend the end user to take off the cap before recycling.

The second issue regarding comments on the ban of paper labels and also on the proposed text about the density on plastic labels in relation to the density of the bottle has been withdrawn. The Nordic Ecolabelling will however start an investigation regarding labels and their recyclability. The investigation will by March 2021 present new requirements on labels, if that is found to be done in a reasonable way, together with a plan for the implantation of such new requirement. This will be done in close alignment with the EU plastic strategy.

The third issue regarding the ban of black plastic has been further discussed after the hearing. The Nordic Ecolabelling has come to a decision where the new requirement only makes it possible to label packages that are either white or clear to increase their recyclability. An exemption has been made for packaging made of recycled plastic where the packages can be coloured but without using Carbon Black as a way of colour them.

Naturskyddsföreningen

Naturskyddsföreningen stödjer att de reviderade kraven på förpackningar styr mot polyeten (PE), polypropen (PP) och polyetentereftalat (PET). För dessa plasttyper finns väletablerade system för materialåtervinning och Naturskyddsföreningen bedömer dem inte som problematiska baserat på ingående monomerers miljö- och hälsofarlighet.

Nordisk Miljömärknings kommentar

Nordisk Miljömärkning tackar för ert stöd.

KoHF – Kosmetik- och hygienföretagen

O14/O16 Packaging

The demands regarding packaging design seem to be added to drive the development of new packaging solutions. We feel that it is too early to bring this demand into the criteria. The technical solutions regarding for instance metal free pumps and dispensers are not available yet. Paper labels are very frequently used in the packaging of detergents, and to change this to another material takes a major development effort and time.

We understand that the functionality of a packaging is decreased if the same plastic material is used in the bottle and cap. We also notice that recycled plastic material often are supplied in black or grey colours, which means that recycled material will be banned in the future packaging of Nordic Swan labelled products. We believe that the demands cannot be based on recycling and sorting aspects only, there has to be a quality aspect as well.

The demands regarding packaging could be something to consider in the next revision when plastic recycling and packaging design hopefully has come further in their developments.

Nordic Ecolabelling's comments

The Nordic Ecolabelling appreciates your comments and understands that you have concerns regarding this requirement. The Nordic Ecolabelling has understood that paper labels can cause problems when recycling the plastic bottle they were glued on. The quality of the packaging is of course very important to make sure that there is no leakage etc. When talking to producers of plastic bottles they have informed the Nordic Ecolabelling that quality can be maintained when using recycled plastics in the bottles and it does not have to be as high as 80%, it can be a smaller part of the bottles total weight. See further answers below.

FTI

Nordisk Miljömärkning har efterfrågat synpunkter på förslag till reviderade kriterier för nordisk miljömärkning om Svanenmärkning av Handdiskmedel. Nedan redovisas Förpacknings- och Tidningsinsamlingens (FTI) synpunkter på förslaget.

FTI lämnar endast synpunkter på de punkter som rör återvinningsbarhet av förpackningar. FTI:s synpunkter är baserade på FTI:s Återvinningsmanual för Platsförpackningar. Om någon synpunkt går emot tidigare rekommendationer som FTI har lämnat beror detta på att FTI, i samband med framtagandet av "manualen", har fördjupat sin kunskap om återvinningsprocessen och därmed beslutat sig för att ändra sin rekommendation.

6.014 Återvinningsdesign

Plastförpackningar ska ges en utformning som underlättar en effektiv materialåtervinning.

FTI föreslår att ni tydliggör vad som avses med en effektiv materialåtervinning eftersom det kan variera beroende läsaren.

Plastflaskan/-burken ska vara tillverkad av Polyeten (PE), Polypropen (PP) eller Polyetentereftalat (PET).

FTI:s rekommendation är att man inte ska använda PET som förpackningsmaterial. Vi är medvetna om att vi i äldre rekommendationer sagt att PET är återvinningsbart och därmed kan användas. För närvarande är vår uppfattning att återvunnen PET i princip är osäljbart. Mot den bakgrunden har vi ändrat våra egna rekommendationer och vi föreslår att ni gör detsamma. Materialet går att sortera men utifrån vår definition av återvinningsbarhet så finns det inte andrahandsmarknad för PET.

PS (polystyren) och PVC (polyvinylklorid) eller plast baserad på andra typer av halogenerade plaster inte får förekomma i förslutning (korkar/locker/pumpar) eller i etikett.

FTI:s rekommendation är att för förslutning och etikett ska följande gälla:
För PE får förslutning bestå av PE och EVA. För Polypropen får förslutning bestå av PP och PE.

Svarta plastmaterial får inte användas.

FTI vill betona att ur återvinningspunkten är det önskvärt med färglösa eller transparenta material. Jungfruligt material ska inte färgas.

Plastflaska/-burk, förslutning och etikett ska vara kompatibla med varandra i förhållande till bilaga 5.

Följande kommentar gäller ovanstående mening och hela bilaga 5. FTI:s rekommendation är att man inte ska använda PET som förpackningsmaterial.

Materialet går att sortera men utifrån vår definition av återvinningsbarhet så finns det inte andrahandsmarknad för PET. FTI rekommenderar att man i första hand använder motsvarande material i etikett och förslutningssystem som i förpackning. Rekommendationen i bilaga 4 leder till att etikett, krympfilm och förslutningssystem inte kommer att materialåtervinnas.

Generellt rekommenderas att använda så lite färg som möjligt, vilket bör tilläggas i rekommendationerna.

Slutligen föreslår FTI att ni ändrar rekommendationerna så att ni anger det material som får förekomma, istället för tvärtom.

Nordisk Miljömärknings kommentar

Nordisk Miljömärkning tackar för era kommentarer kring förpackningar och deras design. Nordisk Miljömärkning justerar texten om materialåtervinning i kriterierna för att inte skapa förvirring. Nordisk Miljömärkning förstår att ni förespråkar att PET inte ska användas på grund av att det inte finns så stor efterfrågan av återvunnen PET som ni nämner ovan. Nordisk Miljömärkning anser dock att PET behöver finnas med som ett alternativ till HDPE och PE för de transparenta flaskorna. Ur ett återvinningsperspektiv så har Nordisk Miljömärkning förstått att förslutningar av PP tillsammans med flaskor av HDPE inte är det optimala. Nordisk Miljömärkning förstår samtidigt att marknaden inte är helt mogen för att utesluta dessa redan nu utan väljer att ta bort förbudet mot PP-kapsyler på HDPE-flaskor. Vid nästa revision kommer vi att se på möjligheten att utveckla det här kravet vidare. Nordisk Miljömärkning tackar för ert stöd gällande uteslutandet av svarta förpackningar. Efter remiss har Nordisk Miljömärkning beslutat att endast tillåta vita och ofärgade förpackningar samt en viss infärgning av förpackningar av återvunnen plast. I kommande revisioner kan vi komma att vidareutveckla det här kravet ytterligare för att ytterligare bidra till en väl fungerande återvinning. Gällande etiketter har Nordisk Miljömärkning valt att inte ställa krav till etiketter på en gång utan kommer under kriteriernas giltighetstid genomföra en utredning kring etiketter och deras återvinningsbarhet för att då eventuellt införa nya krav på etiketter, se även den summerade kommentaren ovan.

Emballator Växjöplast och Emballator Mellerud Plast

O16 Återvinningsdesign

- Kan svart material, som har ganska stora volymer på kapsyler, kanske godkännas för annan avskaffning om god miljönytta kan uppvisas?
- Ett förtydligande om vilka metalldelar som avses i undantaget.
- Kompabilitetskravet står delvis i strid med andra kvalitetskrav på korrekt och hållbar förslutning. Kravet på att HDPE flaskor inte får ha PP kapsyler utesluter samtliga flip-top kapsyler som idag är vanliga.

- En flip-top kapsyl i HDPE är svår/omöjlig att formspruta dessutom skulle resultatet ge en kapsyl utan ett fungerande gångjärn. PP har bättre mekaniska egenskaper med avseende på detta. Den alternativa lösningen till en flip-top kapsyl skulle bestå av 2 komponenter, en skruvkapsyl med tillhörande insatspropp.
- Då konsumentåtervunnen plast inte är livsmedelsgodkänd så är det viktigt att förpackningstillverkare kan hantera det utan risk för sammanblandning med livsmedelsgodkänt material. Speciellt om produktion sker i samma maskiner eller hanteras samma lokaler.
- Utformning för bra tömningsbarhet är viktig för flaskor och dunkar för att få ut det mesta av innehållet före de läggs i återvinningen.
- Då endast en liten del av våra kapsyler enligt FTIs statistik visar sig gå till materialåtervinning skulle kanske en uppmaning till tillverkare om att ställa krav på återvinningssystem/FTI och inte bara köpa sig fria genom medlemskap öka medvetenheten och engagemanget ute hos både tillverkare och återvinningssystem. Ett sådant åtagande skulle kunna utformas genom en checklista (liknande bilaga 4) som ansökaren fyller i (efter att ha inhämtat information från FTI) med punkter såsom *Hur stor del av det ni tillverkar materialåtervinns? *Hur stor är insamlingsgraden för era produkter? *Vad används era fraktioner i huvudsak till i nästa steg? *Vad finns det för framtida lösningar som skulle kunna hantera även XX *Hur rengörs materialet? etc
- Genom att svara på dessa frågor i en Svanenansökan får FTI automatiskt högre press på sig från tillverkare vilken kan leda till att stora miljöförbättringar planeras och sker.

Allmänt

Det ställs höga krav på sortering och tvättning av den konsumentåtervunna plasten för att den ska processas säkert igen och förblåsas/sprutas till nya plastförpackningar. Plasten kan förmodligen inte tvättas helt ren efter sorteringen. Vissa kemikalier påverkar plasten på olika sätt och gör den t.ex. mjukare eller sprödare. Det är viktigt att man får en homogen blandning av så ren plast som möjligt utan rester från förpackningsinnehåll. Om plastens egenskaper varierar för mycket finns en risk att man behöver kompensera detta vid tillverkningen genom att öka vikten på förpackningen, dels för att uppfylla de mekaniska kraven, dels för att hantera en process som blir mer osäker och som svänger mer.

Nordisk Miljömärknings kommentarer

Nordisk Miljömärkning tackar för era kommentarer på förpackningar. Nordisk Miljömärkning ser inte en tydlig miljövinst i att tillåta svarta kapsyler utan väljer att i denna kriteriegeneration utsluta svarta förpackningsmaterial med hänsyn till återvinningsproblematiken. Se vidare nedan om PP-kapsyler.

Texten angående metalldelar i sprayförpackningar kommer att uppdateras för att tydliggöra att det handlar om metalldelar till sprayfunktionen.

Nordisk Miljömärkning förstår att det krävs mer av en produktion som ska hantera återvunnen plast till en del av sina produkter gällande säkerställande av att inte de olika plasterna sammanblandas med exempelvis plast till livsmedel osv. Nordisk Miljömärkning ser det dock som ett viktigt steg till att försöka få producenterna att börja använda återvunnet material i sina förpackningar för att arbeta mot en mer cirkulär användning av plast. Nordisk Miljömärkning hoppas och tror även att om en liten del av förpackningen består av återvunnen plast så behöver inte flaskan bli

tyngre i sig själv utan att förpackningens egenskaper kan bli likvärdiga trots inblandning av en procentsats PCR (Post Consumer Recycled material).

Ni anger ovan ett förslag om att Nordisk Miljömärkning skulle införa kontrollfrågor till producenten angående vilka plaster de använder och hur återvinning av dem ser ut. Det är ett bra förslag, men då kravet på återvinningsdesign i denna version redan är omfattande, väljer Nordisk Miljömärkning att inte ta det med i denna version av kriterierna.

Cleano

O14:

Eftersom ni redan har ställt krav på själva plastmaterialet, så är det fel att även "förbjuda" svart plast.

Det allra värsta med denna punkt är att ni helt plötsligt börjar kräva att etiketterna ska vara i plast till plastförpackningar. Det är inte kompatibelt i många produktionslinjer att använda plastetiketter eftersom det uppstår statisk elektricitet och försvårar appliceringen. De metoder som finns för att minska den statiska elektriciteten är inte tillräckliga för att det ska bli bra. Etiketterna bli knöliga, vilket medför mer spill och de etiketter som ändå sätts på blir svåra att läsa på och risken är att all text inte kommer att synas bland de veck som uppstår. Även det krav som ställs på densiteten på etiketten är inte bra, för ju tunnare etikett, desto svårare blir det med appliceringen och de problem som detta medför.

Bilaga 5:

Hur ska vi få till kravet på att PP-kapsyler inte får användas till HDPE-flaskor? Alla BS-kapsyler, Triggers och även större kapsyler är av PP.

Varför ska densiteten på etikettmaterial vara högre än 1 gram/cm³ på PP och PE-HD och lägre på PET???

Nordisk Miljömärknings kommentarer

Nordisk Miljömärkning tackar för era kommentarer. Nordisk Miljömärkning har formulerat om kravet angående svart plast och kommer istället bara att miljömärka vita och genomskinliga förpackningar, med undantag för förpackningar i återvunnen plast där infärgning tillåts så länge den inte görs med Carbon black. Kommentarererna om PP-kapsyler finns besvarade i det samlade svaret nedan. Bakgrunden till de olika densitetsmått för etiketter beror på separation via vattenbad och att flaskmaterialen (PP och HDPE kontra PET) har olika densitet. Mer info om det här finns i bakgrundsdokumentet samt i det samlade svaret nedan.

Suztain A/S

Den gode tanke til trods mener vi ikke Ecolabel er kvalificeret til at inddrage dette på nuværende tidspunkt. Vores synspunkt beror på at den nordiske infrastruktur for genbrugsmaterialer ikke i fornødent omfang tager hensyn til de nyeste bioplast muligheder. Da bioplast er problematisk i forhold til genbrug pga krydskonterminering til traditionel plastik (fx PE/PET/PP) vil et krav i forhold til Svanemærket med stor sandsynlighed medføre omfattende problemer med følgeskader for de nuværende retursystemer. Det er vores opfattelse at emballage naturligt hører til Svanemærkets samlede krav, men bør ses i en udvidet sammenhæng for at undgå skadelige følgevirkninger for genbrug af plastikmaterialer. Denne infrastruktur er et overordnet politisk anliggende. Da vi har beskæftiget os meget med emnet er vi gerne dialog partner på området.

Nordisk Miljömärknings kommentarer

Nordisk Miljömärkning tackar för era kommentarer. Nordisk Miljömärkning är inte helt säker på hur kravställningen negativt påverkar problematiken som omnämns med korskontaminering av bioplaster och skulle önska ett förtydligande av ovanstående kommentar. Nordisk Miljömärkning ser dock att det finns en potential till att börja ställa krav som syftar till en ökad cirkulering av förpackningar. Hur framtidens strukturer ser ut förblir än så länge ovisst och något som kommande kriteriegenerationer får se till att söka stimulera och stötta ytterligare.

Orkla Home&Care

O16 (rengjøringsmidler og håndoppvaskmidler): Vi støtter forslaget om at plastflasken skal være laget av PE, PP eller PET. Setningen «svarte plastmaterial inte får användas» bør utdypes ytterligere. Det er ikke nødvendigvis slik at all svart plast ikke kan leses av sensorene i gjenvinningsanleggene. Vi foreslår at dere modifierer kravet noe, og skriver at sort plast ikke kan benyttes så sant man ikke har dokumentasjon på at plasten lar seg lese av de infrarøde sensorene (NIR). Vi ønsker å få en overgang til mer resirkulert plast. Da vil det i enkelte tilfeller være helt nødvendig å benytte seg av mørke farger for å kamuflere egenfargen i det resirkulerte.

Forslaget om at papiretiketter ikke får brukes på plastflasker antar vi avhenger av vaskeanlegget, og at nyere anlegg håndterer pappfiber bedre. Dersom dette er et utbredt problem stiller vi oss bak kravet. I utgangspunktet ønsker vi at man tar en ny runde på dette.

Kravet om kapsel/etikett/flaske i samme materiale stiller vi oss noe kritiske til. OHPC sin erfaring er at det oppstår problemer med tetting om vi bruker likt materiale på flaske/kapsel. Ut i fra et kvalitets og mekanisk ståsted er ikke dette en god kombinasjon. Man trenger ulik hardhet på materialene for å få god tetting. Med mindre svanen kan vise til konkrete og gode eksempler på at dette er mulig synes vi dette kravet er for strengt.

OHPC sin erfaring og innsikt i sortering/gjenvinning av emballasje tilsier at det per dags dato ikke finnes noen god løsning for bruk av heldekkende krympefilm. Disse gir problemer i enten sorteringen eller i gjenvinningen, eller i begge. F.eks. vil en PET flaske med en PE-film sorteres ut med PEfraksjonen, og dermed havne som forurensning i denne. Om samme flaske får en PET-G-film vil den sannsynligvis sorteres riktig, men vil gi problemer hos gjenvinner da PET-G materialet ikke er kompatibelt med PET-gjenvinningen. Slik vi ser det nå er det kun en PP-flaske med en PP-film som vil fungere (og de skisserte kravene vil ikke godta denne løsningen pga densitetskravet)

Vi mener derfor at det bør gås grundigere gjennom hva som er mulig når det gjelder krympefilm før man setter noen kriterier. Slik kravene er nå mener vi de kan gi uheldige løsninger som ikke fremmer gjenvinnbarheten. Evt. kan det kreves dokumentasjon på «Design for gjenvinning» slik som gjøres av tjenester som <http://cyclos-htp.de/>

Nordisk Miljömärkningskommentarer

Nordisk Miljömärkning tackar för era kommentarer. Nordisk Miljömärkning har efter remiss valt att ändra kravet från att utesluta svarta förpackningar till att endast miljömärka genomskinliga eller vita förpackning för att främja återvinningsbarhet.

Kravet om etiketter har efter remiss tagits bort, men Nordisk Miljömärkning kommer att starta en etikettutredning för att se hur krav kan ställas på etiketterna så de främjar återvinningsbarhet och samtidigt fungerar i alla Nordisk länder, se även summerad text först i detta avsnitt.

VKH – Vask Kosmetik Husholdningsindustri

Overordnet kan vi ikke bifalde kravet om plastetiketter. Dette skyldes, at de giver store gener i produktionen, da der ofte dannes statisk elektricitet.

Der er teorier om, at etiketterne med fordel kan holdes på køl, hvilket vil kræve kølerum. Vi mener, at det vil stride imod den grønne profil. Endvidere er det tvivlsomt, om køl kan eliminere den statiske elektriske elektricitet tilstrækkeligt.

Udfordringerne med statisk elektricitet forårsager yderligere forlængede produktionstider og en højere grad af produktionsstop. På dette grundlag fravælges plastetiketter ofte, og kravet om plastetiketter kan få dén konsekvens, at vi ikke kan producere så mange svanemærkede produkter, som vi ønsker.

Vi vil foretrække papiretiketter af certificeret papir.

PET flasker

Appendix 4: Hvordan skal produktet opmærkes når? ”Labels, shrink film labels and PETG closure may not occur”

HDPE flasker

De kapsler VKH-virksomhederne benytter til HDPE flasker er udelukkende PP kapsler. Det er alene PP kapsler, der er tilgængelige i markedet, dermed har vi ikke noget valg.

Tilbage melding fra leverandør (RPC) af flasker/kapsler vedr. PP kapsler til HDPE flasker: Grundlæggende så anbefaler vi PP kapsler til HDPE flasker, da der kan være tendens til at kapsel og flaske i samme materiale ikke giver en optimal lukning og når kapslen og at kapslen bl.a. under transport kan rystes løs. Bruges der to typer plast sikres en bedre lukning.

HDPE kapsler bliver brugt til HDPE UN dunke, idet de skal kunne klare frostgrader og faldtest til UN godkendelsen,

Side 4 af 4

Men det er tvivlsomt om disse er anvendelige i en svanemærkning.

PP flasker

Appendix 4: Hvor kommer HDPE flasken ind ift. PP flasker – er det mon en skrivefejl? ”Fillers such as CaCO₃ cannot be included HDPE bottles and closures at a level that density of the plastic exceeds 0,995 g /cm³.

Nordic Ecolabelling's comment

The Nordic Ecolabelling appreciates your comments on the proposed packaging requirements. See the Nordic Ecolabelling comments below concerning the PP closures. Thank you for pointing out the mistake concerning the text saying “HDPE bottles” when it should have been PP.

The paper labels cause problems in the recycling process. When contacting several producers of hand dishwashing liquids some have said they use plastic labels and others say that they use paper labels. The Nordic Ecolabelling has decided to withdraw the requirements on labels at the moment. An investigation will be started to see how the most proper way of setting requirements regarding labels in accordance with the EU plastic strategy. The goal of this investigation will be to make a decision by March 2021 on how or if requirements on the labels should be stated. The decision will also include a plan for how to implement such new requirements.

Diversey Europe and Diversey Oy

For PP bottles:

- was there a spelling error in the sentence for the filler regarding the type of plastic?
- why is it not reciprocate the dismissal of combining HDPE / PP as bottle & closure ?
- **We do not support this dismissal of the PP closure with HDPE bottle** for several reasons: The use of 2 types of plastic was chosen for some closures because of the difference in hardness to allow proper sealing for safe use and leakage free. Designed closures in PP for instance butterfly link was also chosen for the properties of this type of plastic: using another types of plastic would lead to breakage and remove functionality. PP is also preferred for specific design as it is more predictable and controlable for the shape. Changing types of plastic would need to be investigated by closure manufacturers and unknown yet if it would succeed and could also be potentially very expensive and time long to test some designs if a chance.

Some closures could be removed by the end user but there is a risk that there could be some chemical residu even trace and for some packaging the closure is sealed to the bottle to prevent the end user to get in contact with the chemical or refill with wrong chemicals.if the dismissal of the PP closure goes forwards, quite some products would not be eligible to the Nordic swan. We will be happy to provide more detailed information or more concrete example if you would need it.

- for the label / sleeve for HDPE bottles: it is not clear if the restriction on the density that must be $d > 1\text{g/cm}^3$. does this requirement applies to all labels that are not in HDPE or LDPE ? if the restriction is also on LDPE or HDPE label, meaning that for an HDPE bottle, the label must be made of density $> 1\text{g/cm}^3$ is going to be very difficult to achieve to manage / print and control cost.

- regarding the metal part, if we have some metal part in sprayer or other design in our portfolio (certified or not) such as spring, we would need them for quality purpose. they cannot unfortunately be removed.

Nordic Ecolabelling's comments

The Nordic Ecolabelling appreciates your comments on packaging. Regarding the proposed requirement on PP closures on HDPE-packaging the Nordic Ecolabelling still finds that to be relevant when looking at the recycling aspects. However, after going through the response on this issue after the public hearing the Nordic Ecolabelling has decided not to include the exclusion of PP/OPP closures on HDPE in the final criteria since it seems like the market is not yet ready for this. However if the combination of PP/OPP closure is used on HDPE bottles there is a requirement with a text stating that the cap should be removed before recycling.

The requirement on labels has been withdrawn, see more about this above.

The text regarding metal parts in spray products will be updated to avoid misunderstandings. The text should say that metal parts used for the spray functions are ok to be used, but no other metal parts in the packaging.

Kiilto Clean

It is possible to use flexible packaging for the cleaning agent. Bags and pouches reduce the amount of the packaging material remarkably compared to rigid packaging and thus saving the environment.

We suggest that the requirement is limited to rigid plastic bottle/containers.

Triggers may contain other plastic than PE/PP/PET due to technical functionality.

We suggest that triggers are not included in the PE/PP/PET requirement.

The requirement for label density is problematic, because PE/PP labels cannot be used for HDPE/PP bottles. This means that only PET labels can be used. It is not straightforward to change the label material. There are big differences how different label materials work with labelling machines. The type of label may be the end result of a long optimization. From the process point of view we need more options for label material.

We suggest that there is no density requirement for the label.

We are strongly against the requirement that OPP/PP closure cannot be used for HDPE bottles. This requirement can cause technical and safety problems. Flip top caps must be made of PP because of the hinge. It is a well-known fact that PP has better hinge durability than HDPE. Broken hinge will cause complaints from customers.

HDPE is preferable material for bottles because the mechanical properties of HDPE are better compared to PP. PP bottle breaks down easier if dropped, which generates a safety problem. PP does not tolerate freezing as well as HDPE. HDPE mold does not necessarily work properly with PP. The long term chemical compatibility of PP with cleaning agents is not known. We simply do not have enough time to change the packaging of products in controlled and safe way.

Spray bottle triggers contain both HDPE and PP for technical reasons. It would mean that HDPE bottle can never be used.

In Finland the consumers are advised to remove the cap when recycling bottles.

We suggest that requirement "OPP/PP closure cannot be used for HDPE bottles" is removed from the criteria.

Nordic Ecolabelling's comments

The Nordic Ecolabelling appreciates your comments, see the combined comments on this below.

Teknokemian Yhdistys RY – Teknokemiska föreningen RF

This requirement would be problematic to flexible packaging solutions (bags and pouches), which are used for cleaning agents and may contain other plastic types. This packaging design can help to reduce the use of packaging material significantly and thereby contribute to a smaller environmental impact. In order facilitate also recycling of bags and pouches, this requirement should be limited to rigid plastic bottles or containers only.

Nordic Ecolabelling

The Nordic Ecolabelling appreciates your comment. The requirement is set for rigid bottles/containers. After the public hearing the Nordic Ecolabelling has added a requirement for flexible packaging concerning recycling design. See comments above regarding PP closures etc.

UPMRaflatac

1) p 77/91

About the recycling of plastic packaging

Different materials have different NIR reflections (near infrared reflectance), densities and melting points. Packaging comprises several components, such as bottle, closure and label, and each of these may be made from one or more different materials. According to Swedish recycling collection service FTT's report "En plastmolekyls livsresa. ÅTERVINNING AV PLASTFÖRPACKNINGAR – SÅ HÄR FUNGERAR DET" (A plastic molecule's journey through life, RECYCLING OF PLASTIC PACKAGING – HOW IT WORKS), hard plastic packaging is sorted with the help of infrared (NIR) scanners, which identify what type of plastic each item of packaging is made from. The IR scanner communicates with a mechanical separator that operates with great precision to divert each item onto the right conveyor belt depending on its type. The sorted packaging fractions then go on to be ground, washed, dried and melted into granules⁹². However, the NIR detector has its limitations, since it has problems identifying products that are dark colours. In fact pigments such as furnace black can take away any chance of the NIR detector identifying the material⁹³. The sorting is not based entirely on NIR. There is also a separation process that uses a water bath, and in this context the various densities of the plastics are a key factor. One example is that the addition of calcium carbonate quickly changes the density of the packaging, and this also affects the separation process^{94,95}. Another density-related example is that labels and closures on PET bottles should have a density of less than 1 g/cm³ for optimal separation. PET has a density of 1.38, which means that the material sinks in water. Having closures and labels with a density of less than 1 ensures optimal separation⁹⁶. This can be compared with the reverse situation for PP bottles, for example. PP has a density of less than 1 and so the label's density should be above 1 g/cm³⁹⁷.

In general, if float-sink separation is used (like the case with PET-bottles) the density "rule" applies so for PET labels with density >1 are favourable. However, for PP and HDPE bottles it is not as common to use float-sink separation as a part of the recycling and thus for those packages it is favourable if PP is combined with PP label and PE bottle is combined with PE label to minimize the impacts on the recycling. →see the following comment

2) Appendix 4

For PET bottles, the following applies:

- Labels, shrink film labels and closures must have a density of less than 1 g / cm³.
- Labels, shrink film labels and PETG closure may not occur.

For HDPE bottles, the following applies:

- Fillers such as CaCO₃ can not be included HDPE bottles and closures at a level that the density of the plastic exceeds 0.995g / cm³.
- Labels and shrink film labels and silicone closures must have a density greater than 1 g / cm³.
- OPP and PP closures must not be used.

For PP bottles, the following applies:

- Fillers such as CaCO₃ can not be included HDPE bottles and closures at a level that the density of the plastic exceeds 0.995g / cm³.
- Labels and shrink film labels and silicone closures must have a density greater than 1 g / cm³.

This rule for labels is unclear:

As explained above PET bottle recycling often includes float-sink method that support the rule that the label density needs to be less than 1g/cm³ to enable that the labels floats and bottle flake's sinks. The second best option is to have the labels made of similar polymers (PET on PET, excluding the PETG used on sleeves) if the washing & float-sink method is not used.

- ➔ To consider if only the labels with density less than 1 is accepted or also self-adhesive PET labels.

For HDPE and PP bottles flat-sink is more rarely used and thus the recommendation should be that the best label material for PE is PE and for PP is PP. With this current appendix 4 this is not allowed because in both cases it is said that the labels have to have a density greater than 1 g/cm³.

- ➔ Should be mentioned that for PE the label should be PE or if not the density should be greater than 1 g/cm³. And the same for PP.

3) General comments

Now you are about to ban paper labels on plastic packages totally. However we have received bit contradictory information about from different recyclers how bad paper labels on plastic packages actually are especially when washing is included on the recycling process. Thus this could be good to double check with recyclers. I.e. previous information from Fortum recycling that they don't consider paper labels to cause any more issues than plastic labels.

The benefit of paper labels is that they are from renewable sources and if the labels are separated in the recycling process the rejection is not recycled but used as a waste to energy and that can cause depletion of non-renewable (fossil based) raw materials.

Have you had discussion to have also reduction targets for material used for label? Like you have for the actual package? Also on label materials there are very good resource optimized materials available that allows reductions in environmental impacts. This could be considered as a part of the criteria. I.e. to reduce the material used on the label. (If not applicable for this update round can be considered for the next one.)

Nordic Ecolabelling

The Nordic Ecolabelling appreciates your comment, suggested alterations of the proposed requirements and future focus. Nordic Ecolabelling has after the public hearing decided to withdraw the requirements on labels, see more on this above.

Orkla

Dersom PET-flasker skal kunne leses som riktig materiale i sorteringsanleggene må sleeveen ha samme materiale, altså PET. Vi er også usikre på om materialer som har lav tetthet samtidig kan leses som PET.

FOR HDPE-flasker har dere et krav om at etiketter og krympfilmsetiketter og eventuelle silikonforslutninger skal ha en densitet som er høyere enn 1 g/cm³ og at OPP og PP forslutninger ikke kan brukes. Her gjelder det samme spørsmålet som for PET+sleeves. Kjenner dere til løsninger der man oppfyller både krav til synk/flyt og detekterbarhet av NIR-sensorene?

Nordisk Miljömärknings kommentarer

Nordisk Miljömärkning tackar för era kommentarer. Kravet om etiketter har tagits bort efter remiss. Nordisk Miljömärkning kommer dock att starta en etikettutredning

som kommer med ett beslut om eventuellt nya krav på etiketter i mars 2021, se mer ovan.

Bilaga 4 Kompatibilitetskrav för flaskor, burkar, förslutningar och etiketter

Teknokemian Yhdistys RY – Teknokemiska föreningen RF

This appendix is a totally new requirement, aiming to facilitate recycling of plastic packaging of cleaning products. Unfortunately, firstly, it would hinder proper packaging design by setting rules on bottle-closure-label-combinations. These rules would prevent companies from choosing optimal technical solutions to the closures, bottles and labels, which would be a loss for consumer safety. In practice, we recommend that the combination of HDPE bottle – PP closure and a trigger with a metallic spring would be allowed. Also, a wider variety of label solutions should be accepted.

Secondly, it would not be necessary to ensure the recyclability of all packaging elements together as one packaging, because in Finland consumers are especially advised to separate bottles, closures and labels before bringing them to plastic waste recycle collection points (http://www.uusiomuovi.fi/fin/kuluttajalle/miten_lajittelen/ In Finnish).

Nordic Ecolabelling's comments

The Nordic Ecolabelling appreciates your comments. Nordic Ecolabelling has, based on the comments received decided to permit the use of for ex. PP-closures on HDPE since it seems like the market isn't ready for such a change, but have included a recommendation of removing the cap before recycling.

Kiilto Clean

The requirement for label density is problematic, because PE/PP labels cannot be used for HDPE/PP bottles. This means that only PET labels can be used. It is not straightforward to change the label material. There are big differences how different label materials work with labelling machines. The type of label may be the end result of a long optimization. From the process point of view we need more options for label material.

We suggest that there is no density requirement for the label.

We are strongly against the requirement that OPP/PP closure cannot be used for HDPE bottles. This requirement can cause technical and safety problems. Flip top caps must be made of PP because of the hinge. It is a well-known fact that PP has better hinge durability than HDPE. Broken hinge will cause complaints from customers.

HDPE is preferable material for bottles because the mechanical properties of HDPE are better compared to PP. PP bottle breaks down easier if dropped, which generates safety problem. PP does not tolerate freezing as well as HDPE. HDPE mold does not necessarily work properly with PP. The long term chemical compatibility of PP with cleaning agents is not known. We simply do not have enough time to change the packaging of products in controlled and safe way.

In Finland the consumers are advised to remove the cap when recycling bottles.

We suggest that requirement "OPP/PP closure cannot be used for HDPE bottles" is removed from the criteria.

Nordic Ecolabelling's comments

The Nordic Ecolabelling appreciates your comments. Nordic Ecolabelling has decided to change the part saying that OPP/PP-closures cannot be used in combination with

HDPE-bottles since it seems like the market isn't yet ready for that, see further information above under requirement O14 in this document.

Orkla Home& Care

Kommentarer til Bilag 4: Dersom PET-flasker skal kunne leses som riktig materiale i sorteringsanleggene må sleeveen ha samme materiale, altså PET. Vi er også usikre på om materialer som har lav tetthet samtidig kan leses som PET.

FOR HDPE-flasker har dere et krav om at etiketter og krympfilmsetiketter og eventuelle silikonforslutninger skal ha en densitet som er høyere enn 1 g/cm³ og at OPP og PP forslutninger ikke kan brukes. Her gjelder det samme spørsmålet som for PET+sleeves. Kjenner dere til løsninger der man oppfyller både krav til synk/flyt og detekterbarhet av NIR-sensorene?

Nordisk Miljömärkningskommentar

Nordisk Miljömärkning tackar för era kommentarer. Baserat på responsen på remissen så kommer bilaga 4 att justeras. Se gärna sammanfattande kommentar om förpackningskraven ovan.

Cleano

Bilaga 5:

Hur ska vi få till kravet på att PP-kapsyler inte får användas till HDPE-flaskor? Alla BS-kapsyler, Triggers och även större kapsyler är av PP.

Varför ska densiteten på etikettmaterial vara högre än 1 gram/cm³ på PP och PE-HD och lägre på PET???

Nordisk Miljömärkningskommentar

Nordisk Miljömärkning tackar för era kommentarer. Kravet kring densitet handlar om separation via vattenbad och utgår från förpackningsmaterialens olika densitet. Baserat på den samlade responsen så kommer kravet att justeras, se mer detaljerade svar ovan. Exempelvis så kommer förbudet med OPP/PP-kapsyler på HDPE-flaskor att tas bort eftersom markanden inte verkar vara redo för något sådant.

O15 Vikt-Nytto-förhållande (VNF)

FTI

Undantagna från VNF-beräkningen är:

- *Förpackningar som tillverkats av mer än 80% återvunnen råvara efter konsumentledet (PCR – Post consumer material recycled/regind)*

Den här typen av produkt lämpar sig väl för att förpackas i en förpackning av återvunnet material. FTI anser att det är bra att ni därför gör ett undantag för förpackningar som använder en viss mängd av återvunnen plast eftersom detta kan leda till att fler producenter uppmärksammar möjligheterna med återvunnen plast.

Om undantaget används:

- Dokumentation som visar...

eller

- Dokumentation att produktens förpackning ingår i ett återtagningssystem.

FTI föreslår att ni förtydligar kriteriet och anger Retursystem eller liknande system som exempel. Detta så att man inte förväxlar återtagningssystem med

insamlingssystem och så att det framgår vilka krav som ställs på ett återtagningssystem.

Nordisk Miljömärkningskommentar

Nordisk Miljömärkning tackar för era kommentarer. Texten ska förtydligas så att det framgår att det handlar om återtagningssystem och inte insamlingssystem.

Emballator Växjöplast och Emballator Mellerud Plast

O17 VNF

Denna punkt kan misstolkas vid första anblick som att vi inte skulle klara kravet då kapsylen är tyngre än den måste p.g.a. andra krav såsom BS eller UN. Här ser vi en större miljönytta i att erbjuda säkra kapsyler både för transport och hemmiljö.

- Återvunnen råvara ställer till problem i formsprutningsprocessen vilket leder till högre kassationer.
- Förtydligande om vilken typ av återtagningssystem som avses.

Nordisk Miljömärkningskommentar

Nordisk Miljömärkning tackar för era kommentarer. Nordisk Miljömärkning anser att kravgränsen för VNF täcker in förpackningar som har behov av tyngre kapsyler, så som barnsäkra kapsyler då kravet ställs till hela förpackningens vikt (dvs flaska, kapsyl och etikett) som en helhet. Kravet innebär inte att alla måste använda PCR (post consumer recycled) plastmaterial i sina förpackningar och kapsyler, men kravgränsen blir lättare att klara om en del av förpackningen består av PCR-plast. Texten ska förtydligas så att det framgår att det handlar om återtagningssystem och inte insamlingssystem.

Teknokemian Yhdistys RY – Teknokemiska föreningen RF

For a wider perspective, and for the benefit of the environment, 'recycled material' should include both consumer and industrial recycled material. An exception of this would be packaging producer's own process waste, which would not be considered as recycled material.

Nordic Ecolabelling's comments

The Nordic Ecolabelling appreciates your comments. See answer below.

Kiilto Clean

The recycled material can be industrial origin, too. We agree that packaging producer's own process waste is not recycled material.

We suggest that both industrial and consumer recycled material is accepted.

Nordic Ecolabelling's comments

The Nordic Ecolabelling appreciates your comments. The aim of the requirement is to stimulate a more closed loop where PCR is being incorporated in new products. The reason for setting the requirement on PCR instead of process waste being returned into the system is mainly since the industrial waste is incorporated in the products already.

Orkla Home & Personal Care

Emballasjeforskriften fra 1.september 2017 har som målsetning å lovfeste at alle vareprodusenter må ta ansvar for emballasjen gjennom et godkjent retursystem.

Dersom man undantas kravet fra VFN beregningen ved at forpakningen skal inngå i et retursystem vil man alltid være unntatt kravet bare ved å følge loven.

Nordisk Miljömärknings kommentarer

Nordisk Miljömärkning tackar för era kommentarer. Kravet om VNF ger endast undantag för de förpackningar som består av minst 80% PCR-återvunnen råvara. Detta innebär att en produkt som ingår i det generella återvinningssystemet inte undantas kravet om VNF. Endast proffs produkter som återanvänds, dvs diskas och fylls på nytt och levereras till kunder igen, slipper uppfylla kravet om VNF utan att ha 80% PCR-återvunnen råvara. Denna skrivning ska förtydligas i dokumenten då det gett upphov till flera missförstånd.

4.2.7 Kvalitets- och myndighetskrav

O16 Ansvarig och organisation

Inga kommentarer på detta krav.

O17 Dokumentation

Inga kommentarer på detta krav.

O18 Handdiskmedlets Kvalitet

Inga kommentarer på detta krav.

O19 Planerade ändringar

Inga kommentarer på detta krav.

O20 Oförutsedda avvikelser

Inga kommentarer på detta krav.

O21 Spårbarhet

Cleano

O21: Dessutom ska det gå att koppla ihop produkten med faktiskt använd råvara (råvarubatcher, leverantörer). Detta är ett krav som gäller för kosmetiska produkter och därmed ett krav för GMP. Detta krav är inte relevant för produktion av kemiska produkter och medför en oerhört stor administrativ börda som är totalt orimlig för en produktion som vi har. Det är inte genomförbart!

Nordisk Miljömärknings kommentar

Nordisk Miljömärkning tackar för era kommentarer och förstår problematiken i er produktion och kravtexten har ändrats.

O22 Lagar och förordningar

FTI

7.022 Lagar och förordningar

FTI föreslår att ni även hänvisar till producentansvarsförordningen (SFS 2014:1073).

Nordisk Miljömärknings kommentar

Nordisk Miljömärkning tackar för era kommentarer och ser över om detta bör införas i kravet.

4.2.8 Bilagorna

Bilaga 1

Kiilto Clean

General comment: We understand the limitations but we want to express our concern. It is very difficult to find a proper preservative for hand dishwashing agents.

Challenge test: We would like to emphasize that Swan organization should trust on manufacturer's skills in determining the preservative concentration. It can be obvious that preservative is needed (neutral product), so a test without preservative is not relevant. It is also important that despite of the simulative challenge test result, the manufacturer has the right to determine the required preservative level in real conditions. The challenge test gives only an idea of the required level.

We suggest that challenge test is optional, and several challenge tests with different preservative concentrations are not required. It is enough to give grounds, how the preservative concentration is determined.

Nordic Ecolabelling

The Nordic Ecolabelling appreciates your comment. The Challenge test has been taken out of the requirement for preservatives after the public hearing, see more under O8 above.

Bilaga 3 Intyg från producenten av råvaran/ingrediensen

Teknokemian Yhdistys RY – Teknokemiska föreningen RF

The suggested content of the raw material declaration is very exhaustive. Especially Part 2 information requirements on renewable raw materials are problematic: they are too detailed and demanding very frequent updates. Problems may arise even in receiving the information from raw material producers and declaring the supplier's name. Briefly, we would prefer a simpler format in Part 2, for example: the type of a renewable raw material, the percentage of renewable material in raw material and a certification, where applicable.

Nordic Ecolabelling

The Nordic Ecolabelling appreciates your comment. See comments on this under O3 and O4 above.

Kiilto Clean

We would like to comment generally that the declaration is extremely long and laborious. It will be difficult to get the declaration from some of the manufacturers, for example low volume raw materials which still are very essential like colors. We do not see any reason for declaring the supplier of the renewable part.

We suggest that the declaration is simplified with respect of renewable material. The type of renewable material, the percentage of renewable material in raw material and certification of palm oil should be enough.

Nordic Ecolabelling

The Nordic Ecolabelling appreciates your comments and will look at how the appendix could be improved.

Bilaga 5 Effektivitetstest

Appendix 6 (Red. anm. Här felbenämnt. Bil. 5 menas.)

Novozymes

For this reason, we suggest the following additions to Appendix 6 (see selected paragraphs from Appendix 6 below).

Appendix 6 Performance test

Proposed text

Soil selection and preparation

The soil shall primarily consist of animal and vegetable fats. It should also contain proteins and carbohydrates (e.g. egg and flour). This means that soil should primarily contain fats. The origin or chemical composition of the soil must be described in detail (e.g. olive oil or animal fat). The soil must be homogenous and of even consistency. Enough soil for all 11 subtests must be prepared in one batch.

Novozymes comment

We believe this could paragraph could be phrased a bit clearer. Sentence 1 and sentence 3 are basically similar, stating that the soil should consist of fat. We would also like to note, that fat is not the most difficult soil to release from the plate. In fact, dried in and burned on food with mixtures of fat, starch and protein often pose bigger challenges to the consumer. We propose to following addition to the soil selection:

“The soil shall *either* primarily consist of animal and vegetable fats or of dried-on oats, pasta or cheese. *The fat soil* should also contain proteins and carbohydrates (e.g. egg and flour). This means that soils should *either* primarily contain fats *or starch and protein*. The origin or chemical composition of the soil must be described in detail (e.g. olive oil or animal fat). The soil must be homogenous and of even consistency. Enough soil for all 11 subtests must be prepared in one batch.

Proposed text

Test procedure

The quantity of soil must be weighed in grams (or smaller unit) to two significant figures for each repetition. The soil shall be introduced in the same way in each repetition via the crockery to be washed. All processing shall be performed in a predetermined, controlled fashion for all tests, preferably with 20 circular movements on the front and 6 circular movements on the back of the plates. If a different method of processing is used, a description and justification of this must be provided.

Novozymes comment

We suggest to add an additional step to the test procedure to make sure the cleaning capabilities of the hand dish wash detergent is not mainly based on the foaming capabilities of the detergent. This added test method is used and continuously further-developed by several test institutes, it tests the efficiency of the detergent and consist of a soaking and a rinsing step. We propose to add the following to the test procedure:

“The quantity of soil must be weighed in grams (or smaller unit) to two significant figures for each repetition. The soil shall be introduced in the same way in each repetition via the crockery to be washed. All processing shall be performed in a predetermined, controlled fashion for all tests. *The washing step should preferably be*

20 circular movements on the front and 6 circular movements on the back of the plates. *The soaking step should preferably be minimum 5 but up to 10 minutes followed by 10 seconds of flushing. If a different method of processing is used, a description and justification of this must be provided.*

Proposed text

Assessment of cleaning capacity

The test must be capable of generating results that provide a measure of capacity, i.e. how long the dishwashing detergent lasts. The test is then stopped at predetermined conditions. The recommended conditions are when there is no more foam but other indicators may be used. If a different indicator than “no foam” is chosen, this must be described and justified. The number of plates is determined when the predetermined conditions are reached. Either the total number of plates or the number of clean plates can be counted.

Novozymes comment

We propose the following assessment of the cleaning capacity:

“The tests must be capable of generating results that provide a measure of capacity, i.e. how long the dishwashing detergent *lasts and how efficient the hand dish wash detergent removes soil*. The capacity test is then stopped at predetermined conditions. The recommended conditions are when there is no more foam but other indicators may be used. If a different indicator than “no foam” is chosen, this must be described and justified. The number of plates is determined when the predetermined conditions are reached. Either the total number of plates or the number of clean plates can be counted. *The efficiency test consists of a 10-minute soaking step followed by a rinsing step. The efficiency is measured gravimetrically.*

Proposed text

Assessment of cleaning ability

The test must be capable of generating results that provide a measure of cleaning ability. This may be through visual, optical, gravimetric or some other relevant method of analysis. The method of analysis and units of measure shall be determined in advance and specified. Visual inspection can be performed using a rating scale.

Novozymes comment

We appreciate the option of measuring efficiency and cleaning ability by both visual and gravimetric analysis.

Nordic Ecolabelling’s comments

The Nordic Ecolabelling appreciates your comments. We agree that the English version of the paragraph about “soil selection and preparation” should be re-phrased clearer. We will amend the translation. Regarding your input about the test conditions, please see our answer in O13.

Diversey

We would like to request to have an appendix at the end of the criteria when published containing a table explaining the change compared to the previous version of the criteria with more detailed than the table appearing at the end of the "background to ecolabelling" in the comment column: to have the thresholds that were changed from ... to As an applicant this would be of a great help in reviewing the license products.

Nordic Ecolabelling's comments

The Nordic Ecolabelling appreciates your comments. In the background document there is such a table at the end. The table does not have the number limits included but more a general approach.

5 Kommenterar till bakgrunden, i detalj

O6

Akzo Nobel, Speciality Chemicals

Please be informed I have received your Letter to Stakeholder regarding the Nordic Swan proposal for new criteria for the Nordic Swan product group no. 025 Hand Dishwashing Detergents. I do not have any comments about the criteria (old and new) on chelating agents. However, in the 'Background to the proposal' document I noticed there is a short note on EDTA. I would like to see this paragraph updated as outlined below.

Unlike in consumer products, no readily biodegradable alternatives for EDTA have been identified yet that are suitable for use in paper manufacturing or in food. Moreover, according to the EU Risk Assessment Report on EDTA of 2004, *there is at present [in 2004, and still in 2017] no need for further information and/or testing and for risk reduction measures beyond those which are being applied already [i.e. substitution of EDTA by readily biodegradable alternatives in consumer products]*.

These are my comments

1. (Cefic 2009) => Be assured I have been looking for this reference extensively, but have not been able to trace it down. I propose to mention the correct reference here i.e. (EU, 2004).
2. One example is MGDA (...). => I propose to leave out this sentence here, see under 4. below.
3. The EU is also working to restrict the use of EDTA in the paper industry (Official Journal of the European Union, 2006/C 90/04).

[http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52006XC0413\(01\)&from=EN](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52006XC0413(01)&from=EN)

Maybe this was true in the past (2006), but it is not anymore => I propose to leave out this sentence.

FYI:

EU Legislation on use: Commission Implementing Decision 2014/687/EU, BAT 3 => EDTA, when eliminated after use >70%, is fully acceptable
<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014D0687&from=EN>

EU Legislation on Eco-labeling (Euroflower): Commission Decision 2011/332/EU => no mentioning of any chelating agent at all
<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32011D0333&from=en>

4. EDTA is used as a complexing agent in many chemical products. => To-date in Europe, EDTA has been replaced in virtually all consumer products by readily biodegradable alternatives such as MGDA (methylglycine diacetic acid) and GLDA (glutamic acid diacetic acid). Large volumes of EDTA are still being used in paper manufacturing. Most paper mills run their own water treatment plants in such a way that EDTA is duly broken down. Since a number of years ferric sodium EDTA is being used at an increasingly larger scale for iron fortification of maize flour in Africa.

This is my suggestion for the revised text:

EDTA

EDTA (Ethylenediaminetetraacetic acid) and its salts are not readily degradable and the EU's risk assessment states that under the conditions at municipal water treatment plants EDTA is either not broken down or only breaks down to a slight degree (Cefic 2009) (EU, 2004). ~~Today there are more environmentally aware alternatives that are degradable and that can replace EDTA. One example is MGDA (methylglycine diacetate).~~ The EU is also working to restrict the use of EDTA in the paper industry (Official Journal of the European Union, 2006/C 90/04). EDTA is used as a complexing agent in many chemical products. ~~To-date in Europe, EDTA has been replaced in virtually all consumer products by readily biodegradable alternatives such as MGDA (methylglycine diacetic acid) and GLDA (glutamic acid diacetic acid). Large volumes of EDTA are still being used in paper manufacturing. Most paper mills run their own water treatment plants in such a way that EDTA is duly broken down (Van Ginkel et al., 1997). Since a number of years ferric sodium EDTA is being used at an increasingly larger scale for iron fortification of maize flour in Africa (WHO, 2009). In view of the biodegradation mechanisms, OECD tests and results in full-scale wastewater treatment plants EDTA should be considered as inherently biodegradable (CEFIC, 2002)~~

Nordisk Miljömärknings kommentar

Tack för kommentaren, vi har justerat bakgrundstexten.

6 Diskussion och slutsatser

Remissen skickades ut till en mängd intressenter och aktörer på marknaden. 27 remissvar inkom.

De områden som hade lyfts fram som de största ändringar jämfört med generation 5 var också de som fick flest remisskommentarer. Mest kommenterades alltså följande krav:

- Nytt upplysningskrav på hållbara förnybara råvaror (O3)
- Nytt krav på hållbart producerad palmolja (O4)
- Förbud mot sensibiliserande konserveringsmedel (O5)
- Nya krav på förpackningar som främjar cirkulär ekonomi (O14-O15)

Kommentarerna kring förnybara råvaror handlade dels om producenternas oro för att det ska bli en stor belastning att dokumentera kraven men även kritik att kraven inte är strikta nog och mot användandet av palmolja.

Under krav O5 handlade de flesta kommentarerna om att det skärpta kravet innebär en begränsning av konserveringsmedel som gör det problematiskt för producenterna.

Kommentarerna på återvinningsdesign har lett till en del justeringar av kravtexten samt att ett nytt krav om återvinningsdesign för påsar/pouches har tagits fram.

Tabell 7 Krav som är ändrade efter remisskommentarer.

Kravnummer på remissen	Kravformulering på remissen	Kravnummer efter remissen	Kravformulering efter remissen/hur kravet ändrades
O2	I remissförslaget låt texten angående EUH i kolumnen för faroklass/kategori enligt följande: Resp. Sens. 1, 1A eller 1B Skin sens. 1, 1A eller 1B eller produkter märkta med EUH208 "Innehåller (namnet på det sensibiliserande ämnet). Kan orsaka en allergisk reaktion."	O2	<i>Texten om innehåll av sensibiliserande ämnen har flyttats utanför klassificeringstabellen.</i> <i>**Produkter märkta med EUH208 "Innehåller (namnet på det sensibiliserande ämnet). Kan orsaka en allergisk reaktion" får inte ingå.</i>
O3	Vad består den förnybara råvaran av (t.ex. palmolja, kokosolja, rapsolja, bivax)? Ange leverantörens namn.	O3	Vad består den förnybara råvaran av eller från vilket förnybart råmaterial härrör den (t.ex. palmolja, kokosolja, rapsolja, bivax)? Ange leverantörens namn. Det har lagts till text om hur man kan räkna andelen förnybart i råvaran.
O4		O4	Kravet gäller för bara råvaror som ingår i > 1 % i produkten och det accepteras delivery notes i tillägg till fakturor som deldokumentation att kravet uppfylls.
O6	Ämnen som inte får ingå: Fosfor	O6	Ämnen som inte får ingå: Fosfat, fosfonat, fosfonsyror och fosforsyror
O6	Mikroplaster definieras här som olösliga (i vatten) plastpartiklar som är <5mm samt inte bryts ner biologiskt enligt OECD 301 A-F.	O6	Mikroplaster definieras som partiklar som är mindre än 5 mm av olöslig makromolekylär plast, som fås fram genom en av följande processer: a) Polymerisering, såsom polyaddition eller polykondensation eller en liknande process som använder monomerer eller andra utgångsämnen. b) Kemisk förändring av naturliga eller syntetiska makromolekyler. c) Mikrobiell fermentering.
O8	Koncentration av konserveringsmedel ska vara optimerad och det ska genomföras en Challenge-test eller motsvarande som visar detta.	O8	Kravet om Challengetest är struket
O11	CDV beräknas med följande formel för samtliga ämnen i produkten:	O8	CDV beräknas med följande formel för samtliga ämnen i produkten (inklusive eventuella färgämnen):
O14	Kravet var tidigare uppdelat i en kravdel och en del som fanns i en bilaga	O14	Nu finns hela kravet samlat under kravet. Texten är justerad sen innan remiss framförallt gällande förslutningar/kapsyler och etiketter
-	-	O15	Nytt krav inlagt för påsar/pouches gällande återvinningsdesign